Asutatud 1932

Otepää Teataja

www.otepaa.ee/ot

ILMUB 2 KORDA KUUS

Otepää, Nõuni, Puka ja Sangaste ümbruskonna häälekandja

Neljapäev, 14. jaanuar 2021 Nr 1 (527)

Otepää sai taas talvepealinnaks

Astronoomiline talv algas 21. detsembril kell 12.02. Otepää sai talvepealinna õigused kätte juba 20. detsembril, mil toimusid talvepealinna pidustused. Otepää sai talvepealinnaks 24. korda.

Valitsemissaua üleandmine. Vasakult: Otepää Vallavolikogu esimees Rein Pullerits, Otepää vallavanem Jaanus Barkala, Tallinna abilinnapea Aivar Riisalu ja Pärnu abilinnapea Varje Tipp

Talvehämarikus ja lõkketulede valguses toimus traditsiooniline Otepää Naisseltsi poolt veetav talvelaat. Sellel aastal kauplesid koroonaohu tõttu ainult kohalikud müüjad. Laadale oli ehitatud ka külatänav, kus Otepää valla külade esindused olid välja tulnud ja pakkusid käsitööd ja omatehtud küpsetisi. Iga küla asukohta tähistasid külanimetusega bussijaama sildid.

Laadal oli nii magusat, kui ka soolast, riideid ja tarbeesemeid, Otepää naisselts jagas turulisele glögi ja piparkooke. Laadal olid oma toodetega väljas Otepää noortekeskuste noored.

Otepää Raekojas toimus ka Otepää Turismiinfokeskuse avamine. Punase lindi, mida hoidsid kaks kelmikat päkapikku, lõikasid läbi Otepää vallavanem Jaanus Barkala, vallavolikogu esimees Rein Pullerits, SA Valgamaa Arenguagentuuri juhataja Anneli Kattai ja turismiinfokeskuse spetsialist Külliki Pikk. Samal ajal lasi talvepealinna karumõmm katusel ilutulestikku. Hiljem said kõik huvilised uues turismiinfokeskuse ruumides ringi vaadata.

Otepää kuulutati talvepealinnaks keskväljakul, kuuse all. Külla olid tulnud Tallinna abilinnapea Aivar Riisalu ja Pärnu abilinnapea Varje Tipp. Otepää vallavanemale Jaanus Barkalale ja vallavolikogu esimehele Rein Pulleritsule andis valitsemissaua üle Aivar Riisalu.

„Otepää on valmis auga talvepealinna tiitlit kandma, ma loodan, et meil on nelja päeva pärast põlvini lumi," sõnas Jaanus Barkala tiitli üleandmisel. „Nii, nagu Pärnu ootab suve, nii ootame meie talve. Hoiame siiski pöidlad peos, et kui ei tule just põlvini lumi, siis 20 cm lund tuleb ehk ikka. Kanname talvepealinna tiitlit väärikalt!"

Otepää külade ühenduse nimel tunnustas ja tänas Elmo Saul külade inimesi, kes möödunud aastal andsid oma panuse külade elu parandamiseks. Tänu ja meene pälvisid: Nõuni küla agaraid noored, Nõuni külast Eleri Seer külaelu seiklusrikkamaks muutmise eest; Mait ja Mereli Mändmets Pedajamäe külaelusse pühendatud aja eest; Marju Adams Vidrike küla ajaloo uurimise ja talletamise eest; Reet Tinno Pilkuse külaelu eestvedamise ning arendamise eest; Uno Solom Puka kooli ja selle ümbruse korras hoidmise eest; Maris Kärson Puka aleviku inimeste heade liikumisharjumuste eest; Mare Visnapuu Kuigatsi küla koostöö hoidmise eest; Mauri Mändoja Arula küla kohapärimuse hoidmise ja külaelanike ühteliitmise eest; Maarja Raud Otepää Aedlinna elu mitmekesistamise ja arendamise eest; Maris Frosch Otepää Aedlinnast, Kertu Tiisleri pere abistamise eest kodu taastamisel.

Talvepealinna pidustustel tekitasid elevust, nagu ikka, jõuluvanad ja nende tavapärane aastakokkuvõte heast ning halvast.

Hubast talveõhtut jäi lõpetama Kõrsikute kontsert.

Talvepealinna avaüritused korraldas Otepää Kultuurikeskused koostöös Otepää Naisseltsi, jõuluvanade, Otepää Vallavalitsuse ja Otepää küladega. Lavastas Otepää Kultuurikeskuste loomejuht Merilin Kirbits.

Talvepealinna ametlikuks talveraadioks on Sky Plus. Teemapealinnade Türi, Pärnu, Otepää, Tallinna ja Narva tervitust vaata siit: https://www.youtube.com/watch?v=sYK21f_lK58

MONIKA OTROKOVA
Fotod: VALJU ALOEL
ja MONIKA OTROKOVA

Otepää Vallavalitsus tänab

Otepää Kultuurikeskusi, Otepää Naisseltsi, külade ühendusi ja kõiki teisi, kes aitasid kaasa talvepealinna tiitli pidustuste toimumisele.

Mälestati Vabadussõjas langenuid

3. jaanuar on Vabadussõjas langenute mälestuspäev. Otepää helisesid selle puhul kirikukellad ning asetati pärjad Otepää Vabadussamba jalamile. Pärgasid asetasid Otepää vallavanem Jaanus Barkala ja vallavalitsuse liige Valdur Sepp, KL Valgamaa Maleva Otepää Üksikkompanii pealiku abi Taavi Sepp ja Naiskodukaitse Valga Ringkonna Otepää jaoskonna esinaine Helle Kuldmaa.

Vabadussamba jalamil valvasid Otepää Üksikkompanii kaitseliitlased. Vabadussõjas langenud sõjamehi olid mälestama tulnud mitmed Otepää valla kodanikud ja Otepää kaitseliitlased ning naiskodukaitsjad.

„Täna vaikisid Vabadussõjas relvad ja sõlmiti vaherahu, mis viis 2. veebruaril Tartu rahulepingu allkirjastamiseni. Tagantjärele on püütud mõista anda, justkui oleks Eesti tollane sõjavägi olnud professionaalne sõjavägi, kuid ometi päris nii see polnud. Vähemaarvuline Eesti sõjavägi sundis Punaarmee taanduma ning alus oma riigile oli pandud," ütles oma sõnavõtus Jaanus Barkala. „Mälestame kõiki, kes andsid oma elu Vabadussõjas võideldes iseseisvuse ja oma riigi eest."

28. novembril 1918 ületasid Punaarmee üksused Narva jõe ja sellega algas võitlus Eesti Vabariigi eest. Vabadussõjas võitlesid noore riigi vaprad kaitsjad Nõukogude Venemaa ja Saksa Landeswehri vastu. Eesti väed kaotasid Vabadussõjas kokku üle 6000 inimese, neist 3588 otseses lahingutegevuses. Vabadussõjas osales Eesti poolel lisaks liitlasvägede sõduritele ja vabatahtlikele 74 505 võitlejat. Raskes võitluses saavutati edu ja 3. jaanuaril 1920 kell 10.30 jõustus Eesti Vabariigi ja Nõukogude Venemaa vahel sõlmitud vaherahu sõjategevuse lõpetamiseks kuni 10. jaanuarini. Sõjategevust uuesti ei alustatud ning 2. veebruaril 1920. aastal sõlmiti Tartus rahuleping. Vabadussõda oli lõppenud Eesti võiduga.

Tekst ja fotod: MONIKA OTROKOVA

AMETLIK INFO

Otepää Vallavolikogu istungil

17.12.2020

- Otsustati mitte nõustuda **EMG Karjäärid OÜ-le** maavara kaevandamise keskkonnaloa andmisega **Neeruti liivakajääri mäeeraldisel.**
- Võeti vastu **Puka Kooli arengukava 2021 – 2023.**

Otepää Vallavalitsuse istungil

14.12.2020

- Määrati **Restu külas asuva Ruusa katastriüksuse** (katastritunnus 55701:001:0424) uueks lähiaadressiks **Maretmäe.**
- Määrati **Mäha külas asuva Männiku katastriüksuse** (katastritunnus 63601:001:2090) jagamisel moodustatavate katastriüksuste kohanimed, koha-aadressid ja kasutamise sihtotstarbed järgmiselt: 1.1 katastriüksuse kohanimi **Männiku**, koha-aadress Männiku, Mäha küla, sihtotstarve – tootmismaa; 1.2 katastriüksuse kohanimi **Üla-Männiku**, koha-aadress Üla-Männiku, Mäha küla, sihtotstarve – tootmismaa; 1.3 katastriüksuse kohanimi Ala-Männiku, koha-aadress **Ala-Männiku**, Mäha küla, sihtotstarve – tootmismaa.
- Määrati **Vana-Otepää külas asuva Aadliku katastriüksuse** (katastritunnus 63602:001:0753) jagamisel moodustatavate katastriüksuste kohanimed, koha-aadressid ja kasutamise sihtotstarbed järgmiselt: 1.1 katastriüksuse kohanimi **Aadliku**, koha-aadress Aadliku, Vana-Otepää küla, sihtotstarve – elamumaa; 1.2 katastriüksuse kohanimi **Paruni**, koha-aadress Paruni, Vana-Otepää küla, sihtotstarve – elamumaa.
- Anti **Marius Türkile** projekteerimistingimused **Sihva külas Väike-Juusa ja Päikese-Juusa kinnistutel** päikeseelektrijaama ehitusprojekti koostamiseks.
- Tunnistati **kehtetuks Otepää Vallavalitsuse 27. jaanuari 2020. a korraldusega nr 2-3/37 „Anovela Group OÜ-le ehitusloa andmine“** Otepää vallasises linnas Valga mnt 23a kinnistul hotelli ümberehitamiseks antud ehitusloa nr 2012271/02422.
- Anti **Arula külas Vanamõisa kinnistul** asuvale ehitisele (päikeseelektrijaam) kasutusluba.
- Anti **Otepää vallasiseses linnas Kuuse paneel 1, Kuuse paneel 2, Kuuse paneel 3, Kuuse paneel 4, Kuuse paneel 5, Kuuse paneel 6, Kuuse paneel 7, Kuuse paneel 8, Kuuse paneel 9 ja Kuuse paneel 10 kinnistutel** asuvale ehitisele (päikeseelektrijaam) kasutusluba.
- Anti **Pühajärve külas Joosepi kinnistul** asuvale ehitisele (päikeseelektrijaam) kasutusluba.
- Määrati ühele isikule sotsiaalteenuse toetus.
- Kinnitati **lihthanke „Laksi – Kolmi tee (tee nr 7240157) tolmuvaba katte ehitus“ tulemused**. Tunnistati vastavaks Aktsiaselts Eesti Teed (registrikood 12249762), Nordpont OÜ (registrikood 12583892), AS TREV-2 Grupp (registrikood 10047362), OÜ MAVETER (registrikood 10698604) ja JBS Infra OÜ (registrikood 12005907) pakkumused, kuna need vastavad kõikidele riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele. **Tunnistati edukaks pakkumuseks JBS Infra OÜ pakkumus** maksumusega 59 850,00 eurot (käibemaksuta), kui vastavaks tunnistatud pakkumuste hulgast madalaima hinnaga pakkumus. Kvalifitseeriti eduka pakkumuse teinud pakkuja JBS Infra OÜ. Sõlmiti edukaks tunnistatud pakkumuse esitanud pakkujaga hankeleping Laksi – Kolmi tee (tee nr 7240157) tolmuvaba katte ehituseks.
- Moodustati **projekti „Kagu-Eesti spetsialistide eluasemete korrastamine” 2020. aasta taotlusvooru avatuks kuulutamine ja taotluste hindamiseks komisjon.** Kuulutati avatuks projekti „Kagu-Eesti spetsialistide eluasemete korrastamine” 2020. aasta taotlusvoor alates 18. detsembrist 2020. a. Määrati taotluste esitamise tähtpäevaks 20. jaanuar 2021. a. Moodustati taotluste hindamiseks komisjon koosseisus: **1. Maris Frosch (komisjoni esimees); 2. Jaak Grünberg; 3. Raul Eamets.**

21.12.2020

- Nõustuti **Räbi külas asuva Jurjuva maaüksuse** (katastritunnus 58201:001:0257) Eesti Vabariigi omandisse jätmisega riigi maareservina vastavalt maareformi seaduse § 31 lõike 1 punktile 8.
- Anti **Eneria OÜ-le** projekteerimistingimused **Kaurutootsi külas Rohumaa kinnistul** päikeseelektrijaama ehitusprojekti koostamiseks.
- Anti **OÜ-le Kaarnajärve Õppe- ja Spordibaas** projekteerimistingimused **Otepää külas Vana-Otepää õppe-spordibaas kinnistul** majandushoone ehitusprojekti koostamiseks. Tunnistati kehtetuks Otepää Vallavalitsuse 2. novembri 2020. a korraldus nr 2-3/608 “OÜ-le Kaarnajärve Õppe- ja Spordibaas projekteerimistingimuste andmine”.

Vana ja uus

Vana aasta on kenasti ära saadetud ja uus vastu võetud. Uue aasta saabumises on alati midagi maagilist. Tehakse kurjade valmude peletamiseks pauku, valatakse tina, lootes leida tekkivates kujundites vihjeid uue aasta õnnestumistele, süüakse kindel arv kordi ja kindlasti on paljudel veel oma traditsioonid ning maagilised rituaalid, milledest kinni peetakse.

Enamik meist lubab uuel aastal enda elus samuti läbi viia midagi positiivset – kes soovib kaalu langetada, kes jälle suitsetamise või napsitamise vähemaks või sootuks maha jätta. Enamik meist mõtleb, et uuel aastal hakkame paremateks inimesteks. See kõik ongi tegelikult meie endi kätes. Hakkame aga kohe pihta ja kes ka aasta lõpuni vastu ei pea, siis sellest pole midagi hullu. Uus aastavahetus on ju varsti jällegi saabumas. Iga kuu, mis me suudame olla paremad, südamlikumad, heatahtlikumad ning püüdlikumad, viib meid hingevalgusele ikka lähemale ja kokkuvõttes oleme me ikkagi natuke paremad inimesed … kasvõi mõne kuu aasta alguses!

Erakorraline aasta

Möödunud aasta oli meie kõigi jaoks erakorraline ning tundmatu. Esimest korda oma elu jooksul puutusime kokku seni ennenägematu ohuga – koroonaga. Meie tavapärane elu ning stabiilsus oli järsku kadunud. Ümber mõtestada tuli oma senised harjumused, väljakujunenud rutiinid ja oma vaated elule.

Enneolematult tähtsaks muutusid inimsuhted ja koos tegutsemine. Kuid üheskoos saime kenasti selle aasta läbitud. Uus aasta toob aga uued lootused ja ootused. Loodame, et koos kevade tulekuga seljatame kurja viiruse ja võime oma harjumuspärasema elurütmi juurde tagasi pöörduda. Kõik ei ole aga kahjuks kunagi enam endine. Tuleb lihtsalt ennast harjutada uute mõtteviiside, tegevuste ja tõekspidamistega. Ärme ihkame tagasi kõike vana, mis oli, katsume hoopis hakkama saada uutes mõõtmetes ja käitumismustrites. Võrdleksin olukorda situatsiooniga, milles me enamikus oleme olnud – üleminekule tavaliselt nuppudega mobiiltelefonilt nutitelefonile. Algul on harjumatu ja hirmutav. Tahaks ikka nuputelefoni ka varuks hoida, ehk on kindlam. Kuid ajaloorattal on raudsed pöörded ja nuputelefonid kaovad aegade hämarusse. Lõpuks me enam neid väga taga ei ihkagi. Selline ongi harjumine uudsuse ja muutustega. Olgem siis muutustele avatud, siis saame tõdeda, et elu uudsetes situatsioonides ei olegi nii lootusetu ja hirmutav.

Vaatame natuke veel vanasse aastasse tagasi. Talve algusega seoses toimusid meil traditsioonilised talvepealinna sündmused. Saame tõdeda, et kõik laabus kenasti, nakkuskollet ei tekkinud ja inimesed said lustida ning oli palju rõõmsaid elamusi. Otsustamine, kas ja kuidas midagi korraldada, ei olnud aga lihtne. Arvestama pidi nii koroonapiirangute kui ka inimeste arvamuste ja kartustega. Minu elumotoks on aga alati olnud: „Tuleb mitte otsida põhjuseid, miks midagi teha ei saa, vaid tuleb leida võimalused, et midagi ära teha.“ Ka talvepealinna sündmuse korraldamisel leidsime võimalused ning need toimisid kenasti. Külalised Tallinnast ja Pärnust ning meie naabervaldadest tõdesid, et Otepää võib auga talvepealinna tiitlit kanda. Seda oli rõõm ja uhke kuulda.

Talvepealinna sündmused andsid kõigile toreda ja positiivse elamuse. Vaatamata hetkel kehtestatud piirangutele, proovime ka edaspidi leida võimalusi oluliste kultuurisündmuste läbiviimiseks.

Talv tõi rõõmu nii omadele kui ka külalistele

Otepää on kattunud kauni lumevaibaga ning seoses sellega on saabunud tuhanded talverõõmude nautijad. Ühest küljest on see ju tore, täitunud on meie ettevõtjate unistus rohketest külastajatest. Teisalt on kohalike inimeste jaoks hirmutavad sellised rahvahulgad koroonakriisi kõrgajal.

Vaadates hetkel Otepääl nakatumiste arvu, siis midagi hirmuäratavat ei ole, kuid peame olema ikkagi valvsad ja käituma vastutustundlikult. Kas keegi mäletab aega, kui suusamägedel peatatakse rahvarohkuse tõttu piletimüük või, et restorani ja kauplusse ei pääse, sest inimesi on liiga palju? Need on tegelikult head näited sellest, kuidas praeguses kriisis ka ettevõtjad saavad alalhoidlikult käituda. Kõige lihtsam vastukäik hooletutele ja maski mittekandvatele klientidele, on neid mitte teenindada! Kuuldavasti osad kauplused ja teenindusasutused ka selliselt toimivad.

Otepää vald on rahvaarvuga plussis

Uue aasta alguses oleme ka alati teinud kokkuvõtte möödunud aasta rahvastikusündmustest Otepääl. Seekord saame tõdeda, et oleme rahvaarvult kenasti plussis. Juurdekasv ei ole olnud küll suur, kuid numbrid kõnelevad iseenese eest.

Otepää vald ei ole hääbuv ääremaa, vaid koht, kuhu soovitakse elama tulla. Rõõmustav on, et tullakse mitte ainult pensionipõlve veetma, tullakse hoopis koos peredega aktiivset elu elama. Pidime ju eelmisel aastal avama lausa uue lasteaiarühma. Meil jagub lapsi nii koolidesse kui ka lasteaedadesse. Käib uue Puka koolimaja ehitus ning usinalt oleme remontinud ja kaasajastanud ka koolimaju Otepääl, Sihval, Keenis. Väärt elukeskkond on oluline ning sellest peetakse lugu.

Aasta lõpus korraldasime ka järjekordse nn. sissekirjutuskampaania, mis tõi meile juurde 46 elanikku. Ajakirjanikud on küsinud, et kas preemiad, millega peibutati, olid käivitavaks jõuks, miks inimesed registreerisid oma elukohaks Otepää valla. Julgen arvata, et valdavalt siiski mitte. Olles suhelnud meie uute kodanikega, siis argumente on olnud vägagi erinevaid. Kes ongi uusasukana Otepääle kinnisvara soetanud ja päriselt siia elama kolinud, kes on jälle mõelnud, et aasta lõpus võiks oma tegeliku elukoha ära vormistada, kes jälle on motivaatorina maininud saadavaid toetusi hajaasustusprogrammist vee ja kanalisatsiooni kaasajastamiseks, teede lumetõrjet ning remonti jne.

Igatahes toredaks kirsiks tordil on ka need väikesed preemiad, mis välja loositakse aasta lõpus sissekirjutanute vahel. On ju võiduvõimalus kordades suurem kui mistahes loteriil.

Stabiilsus tõi arengu

Uus aasta on ka valimiste aasta. Praegune volikogu ja valitsus on teinud tublit tööd üle 3 aasta ja jäänud on veel 9 kuud pingutada. Nagu me kõik näeme, on Otepää vald arenenud võrreldes eelnevate perioodidega silmnähtavalt. Valminud on uusi teenindushooneid, renoveeritud olemasolevaid hooneid, kaasajastatud on keskväljak, rajatud on parklaid, teid ja tänavaid. Ehitatud uus katlamaja, rajatud kütte-, vee- ning kanalisatsioonitrasse. Kõik need tegevused annavad oma panuse väärtusliku elukeskkonna kujunemisel. Selle kõige saavutamisel on kindlasti andnud oma panuse andnud ka stabiilne vallavalitsemine ning hästi töötav meeskond.

Volikogu ei ole keskendunud tühjale kemplusele, vaid tehtud on tegelikku tööd, mille tulemused on silmaga näha ja käega katsuda. Aeg ajalt on kuulda objektiivset kriitikat, kuid ka see aitab samuti valda edasi. Võimalikud eriarvamused ongi vajalikud selleks, et vaidlustest selguks parim tõde ja kindlasti soovivad kõik oma südames valda arendada parimal moel.

Loorberitele puhkama jäämine on selge tagasiminek. Loodan, et järelejäänud kuud suudavad kõik hoida sama joont ja püüavad koostöös viia lõpule need tegevused mis on juba alustatud. Stabiilsus, mõtlemine ja koostöö aitavad kujundada Otepää head kaubamärki. Hoiame seda auga!

Soovin kõigile rõõmu silmadesse, valgust hinge ja tugevat tervist. Õnnerohket uut aastat!

vallavanem JAANUS BARKALA

AMETLIK INFO

- Anti **Kristel Nämile** projekteerimistingimused **Restu külas Männiku kinnistul** lauda ümberehitamise ehitusprojekti koostamiseks.
- Anti **Kadi Laurile** ehitusluba **Märdi külas asuval Nugise kinnistul** päikeseelektrijaama rajamiseks.
- Anti **OÜ-le Otepää Üürimajad** ehitusluba **Otepää vallasiseses linnas asuval Kopli tn 2a kinnistul** korterelamu püstitamiseks. Tunnistati kehtetuks Otepää Vallavalitsuse 14. detsembri 2006. a korraldus nr 2-4-751 „Ehitusloa väljastamine OÜ-le Oti Maja“ ja selle alusel 29. detsembril 2006. a väljastatud ehitusluba nr 1797 Otepää vallasiseses linnas asuval Kopli tn 2a kinnistul 28 korteriga elamu (ehitisregistri kood 120530004) püstitamiseks.
- Anti **Otepää külas Veske kinnistul** asuvale ehitisele (päikeseelektrijaam) kasutusluba.
- Anti **Otepää vallasiseses linnas Tehase paneel 1, Tehase paneel 2, Tehase paneel 3, Tehase paneel 4, Tehase paneel 5, Tehase paneel 6 ja Tehase paneel 7 kinnistutel** asuvale ehitisele (päikeseelektrijaam) kasutusluba.
- Anti **Nüpli külas Kelgumäe kinnistul** asuvale ehitisele (puhkemaja) kasutusluba.
- Anti **Räbi külas Järvepera kinnistul** asuvale ehitisele (elamu) kasutusluba.
- Anda **Räbi külas Järvepera kinnistul** asuvale ehitisele (kõrvalhoone) kasutusluba.
- Anti **ühele isikule tasu eest üürile Otepää vallasiseses linnas Koolitare tn 6 asuv elamu (ehitisealune pind 99 m²) ja abihoone.**
- Anti **kahele isikule üürile sotsiaaleluruum.**
- Määrati **ühele isikule sotsiaalteenuse toetus.**
- Määrati **tervisetoetus kuuele isikule** kogusummas 336 eurot.
- Määrati **toetus raske majandusliku olukorra puhul kahele isikule** kogusummas 220 eurot.
- Kinnitati **ühe isiku hajaasustuse programmi lõpparuanne.**
- Määrati **Mittetulundusühingule Josephine projekti “Kogukonna teenuste toa renoveerimine”** elluviimiseks 390 euro suurune kaasfinantseerimise toetus.
- Eraldati **Otepää Spordiklubile 2000 euro suurune spordiürituse toetus** 2021 - 2026. a toimuvate orienteerumise valdkonna erinevatel rahvusvahelistel spordiüritustel kasutatavate orienteerumiskaartide uuendamiseks.
- Eraldati **reservfondist eelarvereale „01112 Otepää Vallavalitsus“ 5000 eurot vallavalitsuse IT- kulude katmiseks.**
- Otsustati kanda **Otepää Vallavalitsuses maha 13 ühikut põhivara,** summas 294 570,09 eurot.
- Kinnitati **Otepää vallasiseses linnas Munamäe tn 8a** asuva kinnistu võõrandamiseks korraldatud **enampakkumise võitjaks** 46 500 euro suuruse pakkumise teinud **OSAÜHING MOHITO.**

06.01.2021

- Määrati **Pedajamäe külas asuva Lille katastriüksuse** (katastritunnus 63601:001:1190) jagamisel moodustatavate katastriüksuste kohanimed, koha-aadressid ja kasutamise sihtotstarbed järgmiselt: 1.1 katastriüksuse kohanimi **Lille**, koha-aadress Lille, Pedajamäe küla, sihtotstarve – maatulundusmaa; 1.2 katastriüksuse kohanimi **Järveoja**, koha-aadress Järveoja, Pedajamäe küla, sihtotstarve – maatulundusmaa.
- Määrati **Räbi külas asuva Uue-Elva katastriüksuse** (katastritunnus 58202:001:0061) jagamisel moodustatavate katastriüksuste kohanimed, koha-aadressid ja kasutamise sihtotstarbed järgmiselt: 1.1 katastriüksuse kohanimi **Uue-Elva**, koha-aadress Uue-Elva, Räbi küla, sihtotstarve – maatulundusmaa; 1.2 katastriüksuse kohanimi **Tedrekuke**, koha-aadress Tedrekuke, Räbi küla, sihtotstarve – maatulundusmaa.
- **Anti Timo Tootsile** projekteerimistingimused **Neeruti külas Ojaveere kinnistul** maajaama residentuuri ehitusprojekti koostamiseks.
- Vabastati korraldatud jäätmeveoga liitumisest viis isikut.
- Sõlmiti **osaühinguga PALU- TEENUS** (registrikood 10352579) sisetehing Otepää vallasisese linna tänavate lumekoristuse ja libeduse tõrje teostamiseks ajavahemikul 7. jaanuar 2021. a - 30. aprill 2024. a.
- Kinnitati **lihthanke „Kastolatsi tee, Otepää rekonstrueerimise projekteerimine ja ehitamine“ tulemused.** Tunnistati vastavaks Nordpont OÜ (registrikood 12583892), AS TREF (registrikood 10080052), KV Infra OÜ (registrikood 12504361), Verston Ehitus OÜ (registrikood 11947047), OÜ TEEARU GRUPP (registrikood 10694251) ning ühispakkujate osaühing TAVT (registrikood 10900963) ja OÜ TINTER-PROJEKT (registrikood 10149499) pakkumused, kuna need vastavad kõikidele riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele. Tunnistati edukaks pakkumuseks **Nordpont OÜ** pakkumus maksumusega 149 690,65 eurot (käibemaksuta), kui vastavaks tunnistatud pakkumuste hulgast madalaima hinnaga pakkumus.
- Anti ühele isikule üürile sotsiaaleluruum.

Otepää Teataja

Otepää Teataja on Otepää valla tasuta jagatav infoleht, mida annab välja Otepää vallavalitsus.
Aadress: Lipuväljak 13, Otepää 67405
E-kiri: teataja@otepaa.ee
Ajaleht internetis: www.otepaa.ee/ot

Toimetaja: Arvo Saal, tel 5531235.
Teostus: Otepää vallavalitsus
Trükk: AS Kroonpress
Kohaletoimetamine: Omniva

Artikleid, mida soovite avaldada, ootame **üks nädal enne lehe ilmumiskuupäeva** e-posti aadresile: teataja@otepaa.ee.
Toimetusel on õigus kirju ja kaastöid nende selguse huvides toimetada ja lühendada.
Toimetus ei vastuta kuulutuste ja reklaamide sisu eest.

Järgmine Otepää Teataja ilmub **28. jaanuaril.**

Otepää valla rahvastikusündmused

Seisuga 01.01.2021 elas Otepää vallas 6493 elanikku, neist mehi oli 3290 ja naisi 3203. Sündis 59 elanikku, suri 80 elanikku. Esimest korda üle mitme aasta on vallaelanike arv plusspoolel – võrreldes eelmise aastaga on vallas 12 elanikku rohkem.

Sisse kirjutas ennast 240 kodanikku, välja kirjutas 206 inimest. Otepää linnas elab 2116 elanikku, külades 4377 elanikku.

Otepää vallas elab ka teiste rahvuste esindajaid: 1 eveen, 2 grusiini, 1 hindu, 3 hispaanlast, 2 hollandlast, 2 ingeri-soomlast, 4 inglast, 3 juuti, 1 kreeklane, 1 krimmi-tatarlane, 6 lätlast, 1 leedukas, 1 moldovlane, 1 pakistanlane, 1 prantslane, 1 poolakas, 1 mustlane, 6 sakslast, 26 soomlast, 2 tatarlast, 1 türklane, 18 ukrainlast, 3 ameeriklast, 1 uus-meremaalane, 1 valgevenelane, 85 venelast, 1 vepslane, ehk siis kokku 176 inimest.

Võrreldes möödunud aastaga annab Otepää valla rahvastikuarv põhjust rõõmustamiseks – sellel aastal on valla kodanikeregistris 12 inimest rohkem, kui mullu.

Otepää vallavanem Jaanus Barkala märkis, et elanike arvu tõus näitab, et Otepää on väärt elupaik, kuhu inimesed soovivad tulla ja oma kodu rajada. „Meil on olemas väga hea infrastruktuur – on olemas koolid, lasteaiad ja huvikoolid, on olemas meelelahutus- ja sportimisvõimalused," sõnas Jaanus Barkala. „Otepää vallas saab lapsevanem muretult lapse kooli või huviringi saata ja rahulikult koju oodata. Valla ülesandeks ongi luua kohapeale head elamisvõimalused koos hea haridusvõrgustiku ja taristuga. Uued elanikud on meile alati oodatud!"

Võrdluseks eelmiste aastate andmed:

01.01.2021 elanike arv 6493, sünde 59, surmasid 80, sissekirjutusi 240, väljakirjutusi 206.
01.01.2020 elanike arv 6481, sünde 55, surmasid 104, sissekirjutusi 219, väljakirjutusi 245.
01.01.2019 elanike arv 6567, sünde 59, surmasid 104, sissekirjutusi 243, väljakirjutusi 241.
01.01.2018 elanike arv 6632.

Otepää vallas on 52 küla, 2 alevikku ja üks vallasisene linn. Valla territoorium on 520,21 km².

MONIKA OTROKOVA

Rahvastikuregistri andmed 01.01.2021

Küla	Mehed	Naised	Kokku
Otepää vald	6	3	9
Arula küla	42	33	75
Ilmjärve küla	18	20	38
Kassiratta küla	16	15	31
Kastolatsi küla	30	38	68
Kaurutootsi küla	24	16	40
Keeni küla	141	137	278
Kibena küla	13	9	22
Koigu küla	9	8	17
Kolli küla	25	21	46
Komsi küla	39	38	77
Kuigatsi küla	29	29	58
Kurevere küla	30	21	51
Kähri küla	14	14	28
Kääriku küla	22	20	42
Lauküla	58	40	98
Lossiküla	33	26	59
Lutike küla	24	13	37
Makita küla	12	11	23
Meegaste küla	27	21	48
Miti küla	13	12	25
Mäeküla	22	23	45
Mägestiku küla	20	21	41
Mägiste küla	14	11	25
Mäha küla	15	12	27
Märdi küla	18	19	37
Neeruti küla	30	34	64
Nõuni küla	104	109	213
Nüpli küla	74	71	145
Otepää küla	11	12	23
Otepää linn	992	1124	2116
Pedajamäe küla	48	44	92
Pilkuse küla	81	54	135
Plika küla	17	12	29
Prange küla	16	10	26
Pringi küla	18	14	32
Puka alevik	286	281	567
Põru küla	10	10	20
Päidla küla	58	44	102
Pühajärve küla	99	62	161
Raudsepa küla	18	17	35
Restu küla	52	40	92
Risttee küla	22	20	42
Ruuna küla	18	18	36
Räbi küla	36	31	67
Sangaste alevik	105	118	223
Sarapuu küla	17	26	43
Sihva küla	158	163	321
Tiidu küla	79	59	138
Truuta küla	16	7	23
Tõutsi küla	36	25	61
Vaalu küla	20	14	34
Vaardi küla	10	7	17
Vana-Otepää küla	62	68	130
Vidrike küla	44	44	88
Ädu küla	39	34	73
Otepää vald	**3290**	**3203**	**6493**

Otepää sissekirjutamiskampaania tõi juurde 46 elanikku

Otepää vald viis eelmise aasta 23. novembrist kuni 31.detsembrini läbi vallaelanikuks registreerimise kampaaniat. Kampaaniaga lisandus 46 elanikku. Otepää vallas elab 01.01.2021 seisuga 6493 elanikku, mis on 12 inimest rohkem, kui eelmisel aastal sama ajaga.

Uute vallakodanike vahel loositi välja 3x500 eurot. Loosimine toimus 11. jaanuari vallavalitsuse istungil. Loosi tahtel said 500 eurot: Rita Paju, Elina Eensoo, Kersti Kraas. Loositi välja ka valla logoga meenete saajad. Valla logoga vihmavarjud said: Lennart Kivi, Ain Rästa, Liis Palu, Jaan Kõivistu, Sulev Sisask. Torusalli omanikeks said: Tiina Lall, Villy Toomsalu, Siiri Reinhold, Elvi Karon, Hannes Kruusimägi.

„Valdade ühinemisest alates on see esimene kord, kus ühendvalla rahvaarv on olnud plussis," märkis Otepää vallavanem Jaanus Barkala. „Eks see näitab seda, et Otepää vallas on loodud head tingimused elamiseks ja laste kasvatamiseks."

Suurem maksulaekumine aitab vallal teha rohkem investeeringuid elukeskkonna parandamiseks, seda kasutatakse teede ja tänavate korrashoiuks, haridusasutuste ja koolide ülevalpidamiseks, lumetõrjeks, jne. Kampaania keskenduski eelkõige neile inimestele, kes elavad Otepääl, kuid pole veel vallakodanikud.

MONIKA OTROKOVA

SÜNNID

Airon Päärson	17. detsembril
Lennart Kivi	20. detsembril
Kirsi Kase	24. detsembril
Andry Asor	28. detsembril
Andy Asor	28. detsembril
Nete Marii Oja	28. detsembril
Elisabeth Redi	31. detsembril

Veelkord korraldatud jäätmeveost vabastuse taotlemisest

Vastavalt jäätmeseadusele on jäätmeveoga automaatselt liidetud kõigi hoonestatud maaüksuste omanikud või valdajad (jäätmevaldajad). Otepää vallas teostab korraldatud jäätmevedu AS Ragn-Sells.

Nn prügiveost vabastust saab vastavalt jäätmeseadusele taotleda ainult erandkorras.

Otepää vallas on viimasel ajal sagenenud juhtumid, kus prügikotid on jäetud teeäärtesse, bussipeatustesse, jm selleks mitte ette nähtud kohtadesse, rääkimata ka metsaalustest. Korraldatud jäätmeveo üks eesmärkideks ongi vähendada taolist prügistamist.

Seetõttu kaalub Otepää Vallavalitsus väga tõsiselt, kas anda prügiveost vabastust või mitte, sest selge on see, et kui kinnistut kasutatakse, siis paratamatult prügi ka tekib.

Kuidas lahendada olukorda, kus kinnistut kasutatakse hooajaliselt, kuid prügi tekib? Selleks on mitu võimalust – võtta kasutusele väiksem mahuti või kasutada naabriga koos ühist mahutit. Võimalik on ka prügiveo graafiku hõrendamine. Hajaasustuses peab prügivedu toimuma vähemalt üks kord 12 nädala jooksul ja tiheasustuses üks kord nelja nädala jooksul. Tiheasustusalalt, kus biojäätmete kompostimine on jäätmetekke kohas tagatud, võib prügivedu toimuda üks kord 12 nädala jooksul. Selleks tuleb kokku leppida prügiveoteenuse osutajaga.

Meid ümbritseva keskkonna heakord ja käekäik on paljuski meie enda teha, seega kutsume teid üles kaaluma hoolega, kuidas toimetada, et meie ümbruskond oleks hoitud. Prügiveo vabastusest ei ole midagi kasu, kui selle tulemusena tekivad metsa alla ja teeäärtesse prügikotid majapidamistest, kus justkui prügi ei teki. Hoiame üheskoos oma valda!

Otepää Vallavalitsus

Head külaelanikud, seltside, MTÜ-de, korteriühistute eestvedajad ja aktiivsed vallakodanikud!

Otepää vald on meie kõigi ühine kodu.
Soovime aidata hoida vallaelu ja tulla appi kohapealsete murede ja probleemide lahendamisel.
Oleme heameelega valmis osalema Teie koosolekutel, et nõu ja jõuga muresid lahendada ja rääkida valla plaanidest.
Ootame Teie kutset:
Rein Pullerits (tel. 504 9575, e-post Rein.Pullerits@otepaa.ee)
või Jaanus Barkala (tel. 503 6109, e-post: Jaanus.Barkala@otepaa.ee.)

Vastavalt Otepää Vallavolikogu määrusele kuulutab Otepää Vallavalitsus välja taotluste vastuvõtmise 2021. aastal „Puuetega inimeste eluaseme füüsilise kohandamise" projekti raames

Euroopa Liit Euroopa Regionaalarengu Fond

Eesti tuleviku heaks

Nimetatud projekti kaasrahastab Euroopa Liit ja Euroopa Regionaalarengu Fond.

Taotlusi võetakse vastu 14.01.2021 – 14.02.2021 a. kas

1) vallamajas/teenusekeskuses kohapeal,

2) tavapostiga aadressil Lipuväljak 13, Otepää linn, Otepää vald 67405 või Valga mnt 7, Sangaste alevik, Otepää vald 67013 või Kooli 6, Puka alevik, Otepää vald 67212 või

3) digitaalselt allkirjastatult aadressil vald@otepaa.ee

Eluruumi kohandamise toetust on õigus taotleda isikul, kelle puhul on täidetud kõik kolm järgnevat tingimust:

1) isikul on puue puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse tähenduses;

2) isiku liikuvusega seotud toiminguid, köögi- või hügieenitoiminguid on võimalik eluruumi kohandamisega parandada;

3) isiku rahvastikuregistrijärgne ja tegelik elukoht on aastaringseks elamiseks mõeldud eluruum Otepää valla haldusterritooriumil.

Juhul, kui puue on alaealisel lapsel või eestkostetaval, esitab avalduse esindusõiguslik isik (lapsevanem, eestkostja).

Avalduses peab olema märgitud järgmine teave:

1) taotleja ees- ja perekonnanimi, isikukood ja kontaktandmed, esinduse korral esindaja andmed ning esindusõiguse alus;

2) kohandatava eluruumi andmed;

3) eluruumi kohandamise eesmärk ja selgitus vajalike kohandustööde kohta;

4) otsuse ja lepingu kättesaamise viis (e-post, lihtkiri või tähitud kiri).

Taotluses kinnitab taotleja, et:

1) kohandatav eluruum on tema tegelik elukoht;

2) annab nõusoleku, et võimaldab ligipääsu kohandatavale eluruumile projektiga seotud toimingute teostamiseks (paikvaatlus, kontroll jm.);

3) kohustub leidma tööde teostaja, sh võtma tööde teostamiseks kaks võrreldavat hinnapakkumust;

4) on nõus tasuma kohandamise tööde eest osas, milles kohandamise tööde tegelik maksumus ületab ERF toetuse ja vallaeelarve vahenditest tasutava summa.

Taotlusele lisatakse:

1) kohandatava eluruumi omaniku, kõigi kaas- või ühisomanike või korteriühistu kirjalik nõusolek eluruumi kohandamiseks, kui taotleja ei ole kohandatava eluruumi ainuomanik või kui kohandatakse kaasomanike ühiskasutuses olevaid ruume;

2) Sotsiaalkindlustusameti, abivahendiettevõtte või koolituse läbinud kogemusnõustaja hinnang eluruumi kohandamise kohta (juhul, kui see on olemas);

3) kaks hinnapakkumust (olemasolul, kui veel ei ole, siis peab alustama nende otsimist peale taotluse esitamist ja lisama 5. veebruariks. Kui hinnapakkumisi ei ole võimalik kiire menetluse tõttu saada, siis tuleb arvestada sellega, et taotleja enda kanda jäävad kõik riiklikke piirmäärasid ületavad summad);

4) esinduse korral esindusõigust tõendav dokument (volikiri, kohtumäärus). Lapse korral sünnitunnistust esitama ei pea.

NB! Kõik tööd, mis tehakse enne projekti kohta riikliku (Tallinnas langetatava) rahastusotsuse tegemist on mitte-abikõlbulikud ehk need ei kuulu ei arvesse võtmisele ega kompenseerimisele.

Rahastusotsuse korral reaalne algusaeg töödeks on kõige varem suvel, loodame tööd tehtud saada enne käesoleva aasta lõppu.

Lisainfot projekti kohta saab vallavalitsuse sotsiaalosakonnast ja telefonilt 52 47 930 (Pille Sikk).

Teade!

Sotsiaalkindlustusameti vastuvõtt Otepää vallamajas on iga kuu esimesel esmaspäeval kella 8.30-18.00.

KULTUURIKALENDER

Head, kultuurisõbrad!

Seoses COVID-19 viiruse levikuga ja sellest tingitud piirangutega oleme edasi lükanud mitmete kultuurisündmuste toimumise ajad, mis olid planeeritud 2021. aasta jaanuari.

Otepää Kultuurimaja

Lisainfo Merle Soonberg +372 566 26 481

Otepää Kultuurikeskused kuulutab välja Otepää valla Riimkroonika kirjutamise konkursi 2021

Konkursi eesmärk on innustada inimesi rohkem ennast väljendama ning neid ümbritseva elu-olu kohta arvamust avaldama. Lisaks jäädvustame sellega ka Otepää valla ajalugu. Konkursi korraldamiseks on andnud inspiratsiooni Oskar Kruus oma samanimelise luuleteosega ning iga-aastane Otepää valla jõuluvanade kokkutulek, kus lauldakse vanal heal viisil eelmise aasta põletavatel teemade. Riimkroonika sisuks peakski olema ümbritseva elu-olu kajastus, kirjutaja jaoks olulised teemad, nende positiivsed ja negatiivsed küljed. Iga autor võib esitada ühe või mitu luuletuse. Konkursil puudub vanusepiirang. Laekunud tööde hulgast valib žürii kolm paremat ning lisaks antakse eriauhindu. Luuletused tuleb saata e-postile kultuurikeskused@otepaa.ee, tuua Otepää, Sangaste, Nõuni või Puka Kultuurimajja või pista hoopis valitud maja postkasti. Ära unusta oma töö juurde lisada enda nime, vanust ning kontaktandmeid!
Luuletusi saab konkursile edastada kuni 1. märtsini 2021 (k.a.).

Otepää Kultuurimajas toimub 12. märtsil Kohtumisõhtu Tuntud Inimesega, mis on ühtlasi konkursi lõppsündmus, kus jutuajamise ning muusikaliste vahepalade kõrvale loeme ette parimad tööd, kuulutame välja võitjad ning jagame eriauhindu.

30. jaanuaril kell 11.00 – 17.00-ni Otepää Kultuurimaja pargis LUMELINNA EHITAMINE. Pane kokku kuni 10-liikmeline meeskond, tee ära vajalik kodutöö – mõtle välja kavand, joonista see paberile ning saada koos osalemissooviga e-posti aadressile kultuurikeskused@otepaa.ee. Meeskondade registreerimine kuni **28. jaanuarini 2021** (lumehunnikute arv on piiratud). Lumelinna ehitamise päeval võta kaasa varukindad ning riietu vastavalt ilmastikule. Ehitamiseks võta kaasa vajalik inventar: labidad, ämbrid, kellud, värvid, hea tuju jne. *Omalt poolt pakume rohkelt lund, meeldivat seltskonda, kuuma jooki ning kosutavat suppi. Tule veeda üks loominguline päev toredate sõpradega.*

31. jaanuaril kell 11.00 Liblikaprosside valmistamise töötuba. Valmistame sõbrapäevaks imeilusaid ja värvilisi liblikaprosse. Töötuba viib läbi Triin Pannel (külasta ka tema FB lehte Triini hobinurk). *Osalustasu 7 €. Töötoa materjalid on juhendaja poolt. Endal vaja kaasa võtta väikesed terava otsaga käärid.Vajalik eelregistreerimine merle.soonberg@otepaa.ee. KOHTADE ARV ON PIIRATUD!*

Puka Kultuurimaja

Lisainfo Katrin Uffert +372 555 33 564

15. jaanuaril kell 18.00 Puka Kunstikooli õpilaste lõputööde näituse avamine.

20. ja 27. jaanuaril kell 17.00 Quillingu töötuba. *Osalustasu 1 €. Osalejate arv on piiratud. Vajalik eelnev registreerimine tel. 555 33 564 Katrin Uffert.*

Sangaste Kultuurimaja

Lisainfo Marina Pulver +372 530 08 226

31. jaanuaril kell15.00. esineb meeste show tantsutrupp "Nõtked ja Karvased". *Pilet 5 €. Avatud kohvik.*

Nõuni Kultuurimaja

Lisainfo Marika Viks +372 534 65 648

28. jaanuaril kell 19.00 LendTeatri etendus „Kadrill maksuametiga". *Pilet 5 €, õpilastele 1 €*

Selgusid silmapaistvamad lood lapsepõlvemälestustest

Eesti Rahvakultuuri Keskus kutsus kõiki oma vanavanemate lapsepõlvemälestust kuulama, salvestama ja jagama. Üleskutse eesmärgiks on väärtustada suulist pärandit nii noorte kui väärikate seas.

„Meile laekus põnevaid, õrnu ja armsaid mälestusi 108 saatja poolt – kokku 14 videoklippi, 23 heliklippi, 70 teksti ja 3 raamatut," selgitas suulise pärandi spetsialist ja muinasjutuvestja Maili Metssalu. Lisades, et saadetud lugudest oli tunda, et põlvkondade vaheline side on tugev. „Noored kuulavad heal meelel oma vanavanemate mälestusi ning vanavanemad suudavad oma lugudega edasi anda nii oma perekonnalugu kui ka ajastutruud ülevaadet möödunud aegadest. On väga väärtuslik ja oluline, et selline suhtlus toimib ja meie kultuuriline mälu kandub põlvest põlve ning suuliselt edasi."

Üleskutses osales ka 10 kooli. „On meeldiv tõdeda, et üleskutse pilootklassina osales sarjas Otepää gümnaasiumi 2. klass ning kõikide koolide saadetud tööd olid mitmepalgelised ja ääretult sisukad," tõdeb Metssalu. Komisoni otsusega sattus üleskutse peaauhind, Grand Prix (rikkalik toidukorv) just Otepää Gümnaasiumi 2. klassi noormehele Oskar Rauale. (pildil)

„Komisjon hindas tema osavõtlikkust ning seda, et üleskutses andsid oma panuse mitu sugupõlve. Oskar saatis lausa kolm vanavanema lugu nii video kui helisalvestisena. Suurepärased lood, milles imelised pilguhetked lapsepõlve radadele," meenutas Maili saadetuid tööd.

Otepää Gümnaasiumist olid väga tublid mälestuste uurijad veel Ranno Januškevitš, Jakob Ani, Siisi Saluveer, Kristofer Kärp, Britta Rehk, Marlen Mehine, Märten Mätas, Heidi Suiste, Mathias Tammekivi, Heili Kender ja Ragnar Juhkam.

2. klassi klassijuhataja Kaire Ojavee sõnul olid lapsed väga huvitatud ja põnevil. „Tore on see, et üleskutse on tihedalt seotud meie inimeseõpetuse teemadega. Olime juba eelnevalt uurinud vanavanemate kooliaega ja kooliasju. Ja kui tehti üleskutse olla pilootklass, siis olime kohe nõus, sest inimeseõpetuse teemana tuli uurida vanavanematelt, missugune oli nende elu lapsepõlves. Nii saime projekti edukalt oma koolitööga siduda. Usun, et lastel oli tore aega veeta oma vanavanemate/vanematega ning kuulata vahvaid lugusid esivanemate lapsepõlvest".

„Oleme oma kooli arengukavasse seadnud üheks oluliseks eesmärgiks väärtuskasvatuse ning eesti kultuuri hoidmise ja edasikandmise, mida igapäevases õppeprotsessis ja huvitegevuses püüame lastele edasi anda. Oleme tulemuste üle väga uhked ja tunnustame õpetaja Kaire Ojaveed, 2. klassi õpilasi ja nende pereliikmeid, kes on jätnud oma jälje meie kultuuriloos," täpsustas Otepää Gümnaasiumi direktor Maire Murumaa.

Auhinnatud said kõik kategooriad ja see ilu, mis töödest vastu vaatas tegi suurt rõõmu. Töödest kumas hoolimist ja rõõmu oma lähedaste ning naabrite vastu.

Vanavanemate lugude üleskute oli esimene "Leia oma lugu" sarjast ning kokku kogutud materjalist valmib audio-visuaalne näitus. Detsembris kuulutatakse välja järgmine üleskutse, mis põhineb imelugudel.

Eesti Rahvakultuuri Keskus tänab kõiki osalejaid ja õnnitleb auhinna saajaid.

KAJA LIIVAK
Eesti Rahvakultuuri Keskuse
kommunikatsiooni- ja personalijuht

Loomejuhil Merilin Kirbitsal oli viimane tööpäev

31. detsembril oli viimane tööpäev Otepää Kultuurikeskuste loomejuhil Merilin Kirbitsal.

Viimasel tööpäeval käisid Merilini ära saatmas vallavanem Jaanus Barkala, volikogu esimees Rein Pullerits, vallavalitsuse liige Valdur Sepp ja abivallavanem Kajar Lepik. Merilin Kirbits sai ka vallavalitsuse tänukirja ja meene.

"Merilin on Otepää kultuurielu hoogustamisel (taasloomisel) teinud väga head tööd ja tänu tema panusele on kultuurielu suurelt käima lükatud. Tema kingadesse on ennast raske mahutada. Mõistan, et paraku nõuab mitmel kohal intensiivne tegutsemine teinekord ka lõivu terviselt ning pausi tegemine on hädavajalik. Loodan, et Merilin on alati valmis meile nõu ja jõuga appi tulema ning erinevates projektides ka kaasa lööma," ütles vallavanem Jaanus Barkala (pildil).

Tekst ja foto: MONIKA OTROKOVA

Otepää kultuurikeskused

Otepää Kultuurikeskused

võtab tööle

loomejuhi

Töö kirjeldus:
- loob ja arendab valdkonna koostöövõrgustikke ja hoiab neid töös
- koostab kultuuriruumi sündmuste nädala-,kuu- ja aastaplaanid
- tegeleb huviringide ja kultuurimajade sisutegevusega
- planeerib, juhib, lavastab kultuurisündmusi lähtuvalt kohalikust kultuuriruumist ja traditsioonidest
- teeb ettepanekuid kultuuritegevuse arendamiseks

Nõudmised kandidaadile:
- kultuurialane kõrgharidus
- orienteerumine kultuurivaldkonnas
- eesti keele oskus kõrgtasemel ja ühe võõrkeele oskus suhtlustasandil
- hea analüüsioskus ja tulemuste prognoosimisvõime
- hea suhtlemis- ja koostööoskus
- hea esinemisoskus

Omalt poolt pakume:
- vastutusrikast ja huvitavat tööd
- sõbralikku kollektiivi
- eneseteostamise ja -täiendamise võimalusi antud valdkonnas

Kandideerimiseks saata hiljemalt 31.01.2021. a oma CV ja motivatsioonikiri e-maili aadressile: jorma.riivald@otepaa.ee.
Lisainfo tel: 58454870.

August-Georg Gailiti (1891-1960) elulugu

August Gailit sündis 9.01.1891 (vana kalendri järgi 28.12.1890) Valgamaal Sangaste mõisa lähedal Kuiksillal, kuhu ta isa August, Valga linnast pärit puusepp ja ehitusettevõtja, oli 1889. a paiku asunud oma perekonnaga, et siit juhtida Sangaste mõisas ja selle ümbruses tema kätte usaldatud ehitustöid.

Noorpõlvekoduks oli Laatre mõis, kuhu perekond siirdus, kui August oli 4-aastane. Laatre mõisasse jäi perekond kaheteistkümneks aastaks. Seejärel mindi elama Tsirguliina.

Õppimist alustas Gailit Läti kihelkonnakoolis Valgas ja jätkas alates 1905. aastast Tartu linnakoolis ning Rostovtsevi eraülikoolis.

1932. aastal abiellus ta ooperinäitlejanna Elvi Vaher-Nanderiga (1898-1981).

Aastal 1944 põgenes Gailit koos perekonnaga Rootsi, kus ta elukohaks sai Örebro lähistel olev Ormesta mõis. Valinud pagulase raske saatuse, kindlustas Gailit endale isiku- ja loominguvabaduse.

Suri 5. novembril 1960, tema tuhastatud põrm on maetud Örebro põhjakalmistule.

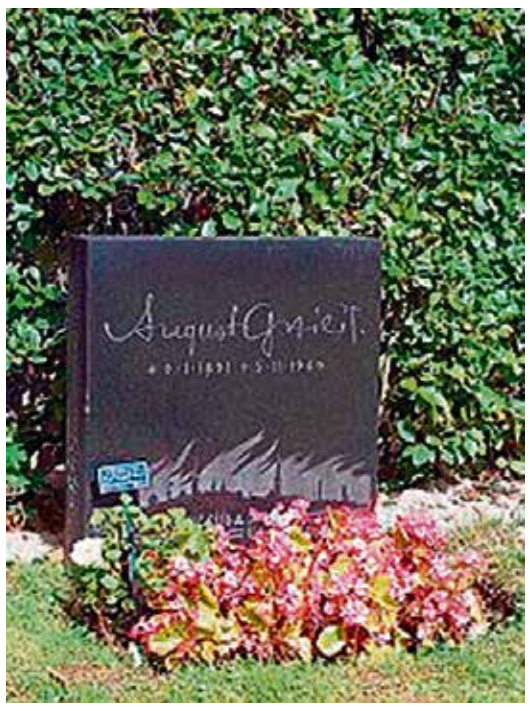

Gailiti hauakivi Örebro Põhjakalmistul.: Hauakivil on tekst „Üks leegitsev süda üle rahutu vee“

Lapsepõlvekodu

Isa August Gailit (1854-1914) oli läti või liivi päritoluga ehitusmeister, kelle isa – kirjaniku August Gailiti vanaisa Peter Gailit, samuti ehitusmeister, oli Valga linna sisse rännanud Asti järve (läti. k. Burtnieku ezera) ja sealt väljavoolava Salatsi (Salace) äärsetelt aladelt ja pidas ennast liivlaseks.

Ema Agnes Stamberg (1854-1924) pärines Koiva taga asuvast Vana-Annemõisast. Stambergi nime varjul pidi perekonnapärimuste järgi peituma üks tuntud aadlikunimi, samuti olevat sinna sulanud Saaremaalt toodud eestlanna ja ühe Põhja-Läti mõisates töötava hollandlase verd.

Kirjanik August Gailiti vanemad on maetud Laatre surnuaiale.

Gailititel oli **viis last**, vanuse järjekorras: Pauline-Ottilie (abielludes Sapas), Karl-Jakob, Anna-Rosalie (abielludes Eliaser), Ernst-Adolf ja August-Georg. Gailiti suurt lastepere iseloomustas tugev ühtehoidmine, südamlik vahekord, tihe läbikäimine, üksteise aitamine. Eriti oli August kiindunud oma õdedesse, iseäranis Annasse. Tunnete vastuolud vanemate-laste, õdede-vendade vahel peaaegu puuduvad Gailiti loomingus.

Kodune keel on Gailiti elulookirjutajatele olnud segadust tekitav. Et August Gailiti isa ja ema olid hariduse saanud saksa keeles, olevat selles läti perekonnas eelistatud alguses kõnelda saksa keelt. Hiljem olevat võetud tarvitusele läti ja eesti keel. Seda keelevahetust on siiski küsitavaks peetud; usutavasti oli koduseks keeleks siiski läti keel. Elades kauemat aega eestlaste keskel, eestistus see lätinimeline perekond täiesti ja omandas meie riikliku iseseisvuse tulekul Eesti kodakondsuse. Kõik Gailiti lapsed oskasid läti keelt ja rääkisid täiesti vabalt eesti keelt, perekondlik kirjavahetus käis aga kirjaniku noorusajal läti keeles.

Ema, isa, August ja õde Anna

Perekond

1932. aastal abiellus Gailit ooperinäitlejanna Elvi Vaher-Nanderiga (1898-1981); hiljem kasutas ta ilmselt nime Elvy Gailit. 1933. aastal sündis tütar Aili. (Otepäälastel on ehk huvitav teada, et Elvi Vaher oli Otepää raamatukaupluse omaniku Vaheri tütar. *Litteraria 10, lk 48)*.

Elvi, Aili ning August Gailit

Aili Gailit on abielus Pär Lindströmiga, nad elavad praegu Rootsis Växjö linnas. Neil on kaks tütart – Eva ja Anna.

Aili Gailit-Lindström ja Pär Lindström Sangastes Lossiküla päevadel juulis 2003
Heino Käose foto

Pär Lindström on väga muhe meesterahvas ja Baltimaade fänn. Tal on oma kirjastus ja ta on kirjutanud reisiraamatuid Eestist, Lätist, Leedust.

Looming

Esimene raamat "Kui päike läheb looja" ilmus Pärnus 1910. Järgnesid "Muinasmaa" (1918) ja "Purpurne surm" (1924).

Novellikogud: "Saatana karussell" (1917), "Rändavad rüütlid" (1919), "August Gailiti surm" (1919) ja "Idioot" (1924). Kaalukaim osa Gailiti novellistikast on ilmunud kogudes "Vastu hommikut" (1926) ja "Ristisõitjad" (1927). Võõrsil on avaldatud novellivalimik "Viimne romantik" (1949).

Suurima tunnustuse tõi autorile "Toomas Nipernaadi".

Romaanid: "Isade maa" (1935); "Karge meri" (1938); "Ekke Moor" (1941). "Leegitsev süda" (Vadstena 1945); "Üle rahutu vee" (Göteborg 1951).

Mitut proosažanri ühendav teos "Kas mäletad, mu arm?" (Lund 1951-1959).

Tööelu

1911. aastast alates töötas Gailit mitmete läti ajalehtede (Daimentas Vestensis; Jauna Dienas Lapa; Latvija) toimetustes. Ta kirjutas neile lehtedele artikleid eesti ja soome kirjandusest ja kunstist, tutvustas läti lugejatele prantsuse ja isegi jaapani kirjandust. Neis lehtedes ilmus ka Gailiti joonistusi.

Esimeses maailmasõjas sai Gailitist sõjakirjasaatja, kes läkitas sõjasõnumeid eesti, läti ja vene lehtedele.

1916. aastast töötas ajakirjanikuna Tallinna Teataja toimetuses. Oli kirjandusrühmituse „Siuru“ asutajaid 1917. aastal.

1917. aasta lõpus asus Gailit tööle Tartusse Postimehe toimetusse. Eesti Vabadussõjast võttis Gailit osa sõjakirjasaatjana, oli Kupernajovi pataljonis sekretär.

Aastatel 1920-1922 elas August Gailit taas Riias ja töötas Eesti saatkonnas ajakirjandusatašeena.

1922-1924 viibis Gailit Prantsusmaal, Saksamaal ja Itaalias. Saabunud Tartusse, jätkas Gailit kutselise kirjanikuna. Aastatel 1932-1934 oli Vanemuise direktor. Pärast seda asus koos perekonnaga Tallinna, pühendudes kirjanduslikule loomingule.

Rootsis tegutses vabakutselise kirjanikuna; oli ainuke eesti kirjanik, kes elas vabakirjanikuna ega pidanud ühtegi muud ametikohta. Gailit oli üks Eesti Kirjanike Kooperatiivi asutajaid Lundis 1950. aastal.

Gailit ja Valga

Valgas püstitati 2009. aastal Säde parki Nipernaadi kuju. Skulptuur on 4,5 meetrit kõrge ja põhineb Jaak Soansi ideel.

Nipernaadi kuju Valgas Säde pargis
Svetlana Operi foto

2009. aastast annavad Valga linnavalitsus (praegu vallavalitsus) ja Valga keskraamatukogu välja A. Gailiti nimelist novelliauhinda. Auhinnaks on Jaak Soansi valmistatud Nipernaadi kuju.

Auhinna saajad: 2009 Valdur Mikita "Jänesekapsa teoreem"; 2011 Mehis Heinsaar "Kui Herman õitseb"; 2013 Kärt Hellerma "Mängumeri"; 2015 Ervin Õunapuu "Kui ingel laskus"; 2017 Maimu Berg "Hitler Mustjalas"; 2019 Armin Kõomägi, "Goglomov".

Valgas tegutsenud Säde teatri loomise 100. aastapäevaks lavastati 2011. aastal muusikaline etendus "Nipernaadi", muusika kirjutas Siiri Põldsaar.

Siurulased 1917.
Vasakult: Henrik Visnapuu, August Gailit, Marie Under, Friedebert Tuglas, Artur Adson

Kuidas mäletada suurt kirjameest, August Gailitit, tema 130. juubeliaastal?

Valev Uibopuu on *„August Gailit 1801-1960. Mälestusteos. Eesti Kirjanike Kooperatiiv. Lund 1961“* öelnud kuldsed sõnad: „Üht kadunud kirjanikku – keda mälestamise vääriliseks peetakse – võib ju meenutada mitmel kombel. Kõige esmalt ja loomulikult lugedes tema teoseid ning võttes sealt vastu, mis tal öelda ja anda. See on tee, mida kadunud August Gailit ise avalikkuses toonitas ning mille taha ta oma isikut armastas uudishimulike eest peita.“

Kirjanikult lugejale

Lund 1956, lk 24-26

Inimesed on nagu nisuväli

(A.Gailit)

Ega see pole mingi roim, kui inimene paneb oma elamused, mõtisklused ja unistused kirja ning kujundab neist raamatu? Ta püüab oma laostunud minale ja rahutule verele leida mingit tasakaalu, sünteesi. Ühel õnnestub see oivaliselt ja ta loob kunstiteose, teine produtseerib vaid alaväärtuslikku makulatuuri, mis viib lihtsameelsemagi lugeja nördimuseni, kuid ei üks ega teine pole oma südames tahtnud kaaslastele tekitada mingit pahandust ja meelehärmi. Ta katsus vaid rahuldada oma pakitsevat vajadust ja sellega peakski meie huvi tema isiku vastu piirduma. Lugeja õiguseks jääb kas tema kritseldusi hüljata või siis neist heameelt tunda ja ainulaadseid elamusigi saada.

Tundsin üht meest, kes oli võlutud trummi tagumisest, lapsest saadik. Temale tundus, et elus pole midagi kaunimat ja tähtsamat kui taguda vastu kitsenahka: bumm, bumm ja bumm! Ja nõnda ta siis sündis, elas, tagus trummi ja suri. Ta oli ausalt ja siiralt täitnud oma kutsumuse suurt ülesannet, sest Issand oli tema selleks loonud ja ei kellekski muuks. Ja teine aina laulis, kohe hommikust hilise õhtuni, ning kui tal enese meelest mõni triller oli eriti hästi õnnestunud, oli ta pisarateni liigutatud ja tundis end suure Looja väärilisena. Kolmas tegi saapaid, neljas õmbles pükse ja viies sigatses kogu oma pika elu jooksul nii hirmsasti, et paha lehk temast käis kaugele ette, aga nekroloogid olid nii imekaunid, et võtsid pisarad silma. Küsisin kord ühelt korstnapühkjalt, kui ta parajasti oli kõrgelt jäätanud katuselt maha tulnud, et miks ta on valinud sellise kardetava ja musta elukutse. „Aga perspektiiv!“ hüüdis ta rõõmsalt ja ta silmis helkis valitseva kuninga uhkus. Ma võisin vaid arusaava peanoogutusega vastata: „Perspektiiv, jah, muidugi!“

Nõnda on inimeste ja elukutsetega, eks kõik need mainitud kokku kujundagi seda, mida me nimetame eluks, eduks ja inimsoo suureks ülesandeks ja sihiks. Ma ei mõista, miks nad pole midagi kirjutanud enestest, miks ei tea üldsus midagi nende sünnist, põlvnemisest, hariduskäigust? Kas pole see meist suur ülekohus nende kenade inimeste vastu?

Aga kirjanike, muusikute, kunstnike elulood peavad leiduma isegi koolide õpikuis, nagu oleks Issand neid hoopis teisest materjalist loonud. Unustatakse, et nad on täpselt samasugused inimesed, samade pahede ja kompleksidega. Nemadki on killuke elust, sellest seletamatust, salapärasest ja mõistmatust elust, mis kootud rõõmust ja kurbusest, valust ja õnnepiiskadest, – tolmukübemekesed, mis liiguvad koos endasarnastega kiiresti kaduviku poole.

Aga nad on loonud inimsoole suuri väärtusi, vastatakse.

Kõik väärtused on vägagi relatiivsed, ajaga tuhmuvad ning haihtuvad. Aga minugipärast – kui on väärtusi, siis kõnelgem nendest, mitte aga nende loojaist. Räägitagu siis rohkem kirjanike raamatuist, levitagu neid, viidagu see valgus laiali, nagu viidi kord meie presidendi tuli üle kogu maa. Sellel oleks mõtet, aga see on rääkimatagi selge isegi kuradile.

Ma mõistan nii mõndagi, kuid pole mõistnud iialgi inimest, kes on tuim ja koguni põlglik vaimse leegitsuse vastu. Pagulasena laagrist väljudes pidin olude sunnil oma korterit ühe lasteta abielupaariga poolitama. Kord olin unustanud ööks paraadukse lukustamata ja kui mu naine seda mulle mainis, ütles too kaunis kaasüürilisest daam: „Ah, mis! Mida teilt siin õige varastada on? Suur kuhi raamatuid!“ Ma pole iialgi kuulnud, et see sõna, see ilus ja lühike sõna „raamatuid“ oleks saanud nii mõnitava, halvustava, otse põlastusväärse tõlgitsuse. Ei rohked kirjutused ega ka Tuglase põhjalik uurimus pole mu silmis avanud Juhan Liivi traagilisele saatusele nii hämmastava selgusega kui see ainus sõna. Ja mul on tõsiselt kahju, et Looja suur arm on ka selliseid inimesi oma kaitse alla võtnud, kuigi need on Tema enese sõnad, et kõik patud antakse inimesele andeks, mitte aga pattu püha vaimu vastu!

Aga laagris viibides kohtasin ma ka üht teist daami. Ta oli juhuslikult ühele kodumaalt väljuvale paadile saanud ja tuli nõnda, nagu parajasti juhtus rannal olema: palja käsi ja sitsist seelikukeses. Kui laagris käis armulise kuninga varustuse jagamine, mis pani rikkaidki ärritusest õhetama, jäi ta vaikselt omaette istuma ja vastas ikka üht ja sama: „Ei, ei, mul pole midagi vaja!“ Muidugi, tal polnud midagi vaja, sest see, mis tal oli kõige kallim – kodumaa ja vabadus, see oli nüüd talt võetud ja miks pidi ta nüüd mõtlema mingisugustest hilpudest! Kena ta oli – selline habras, pilusilmaline ja nösininaline. Lahkus peagi laagrist. Varsti oli tal väike, tagasihoidlik kodu ja rohkesti raamatuid. Viimane kui publikatsioon paguluses oli tema riiulitel. Ta silitas neid raamatuid ja lausus õnnelikult: „Neid lugedes olen jälle kodumaal!“

Inimesed on nagu nisuväli: ühed kõrred kasvavad kõrgele ja nende pead on raskete teradest loogas, teised jäävad kängu ja nad karjuksid tigedusest, kui nad oleksid inimesed. Hea seegi, et mitte iga tige väljendus su kõrvadeni ei ulatu.

Kirjanikult lugejale?

Tõepoolest, ma peaksin ometi midagi ütlema?

Seda, mis mul on, olen püüdnud teile raamatutes anda. Rohkem mul pole ja teiegi olete armetu vaesed, nii vaesed, et teil pole oma loojatele anda isegi paari ruutmeetrit kodumaa pinda, kui nad kord ära väsivad ja puhkama tahavad minna.

Örebro 1952

(Tekst ilmunud 1990 trükitud August Gailiti raamatu „Leegitsev süda” lõpus.)

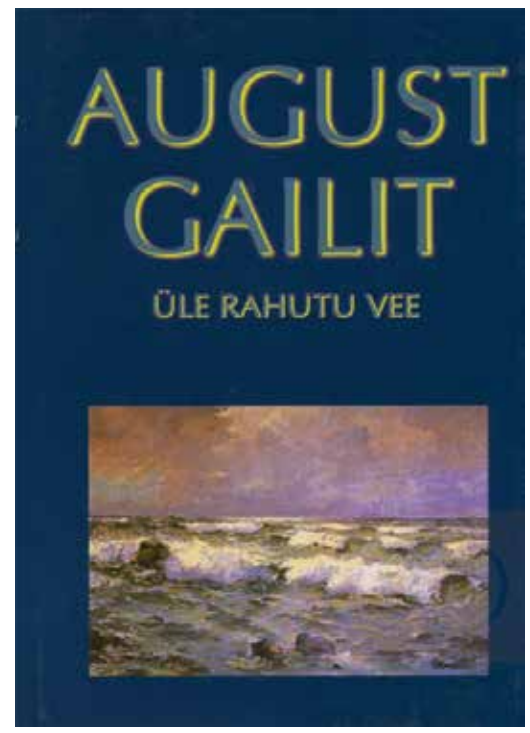

Katkend romaanist “Üle rahutu vee”

1951

...Mu ümber oli vaid tühjus.

Kuid siis ühel päeval istusin ma rannal kivi peal ja mu pilk riivas pääsukesi, kes tiirlesid üle vee. Nood on pääsukesed, ütlesin ma enesele, kas nad on juba tulnud? Ja alles nüüd nägin suurt kevadet ja soojust ning pimestavat päikest üle vee. Minus ärkas uudishimu, ma hakkasin silmitsema valgeid pilvi, sinetavat taevast, rohelist metsa ja kiirgavat kollast liiva rannal. Ma hakkasin nägema inimesi merelt tulevat ja sinna minevat ja hakkasin juba mõistma nende kõnet. Tundsin järsku küntud põldude, õitsva aasa ja kevadise metsa lõhnu ning ma tuikusin ja olin sellest purjus. See kõik oli mulle suur uudis ja ime, nagu oleksin lapsest saadik olnud pime ja alles nüüd oma nägemisvõime kätte saanud. Ja mida päev edasi, seda suuremad imed avanesid mulle – olin sattunud nagu rikkalikku teemandikaevandusse, kus leidus nii palju vääriskive, et silm ei suutnud neid kõiki korraga haarata. See oli ometi imeväärne elu mu ümber, nii kaunis ja mõistmatu, et olin üllatusest keeletu ja löödud. Ma võtsin rukkililli pihku – mis võis küll olla kaunimat kui see sinine ime, mida võis vaadata päevi, kuid ja aastakümneidki ikka sama uudse imetlusega. Ja ma seisin nõmmel ja vaatasin kanarbikku: kui suvi saab küpseks, hakkavad nad õitsema roosakalt-punakalt ja selleks pole neil muud vaja kui tuiskliiva, millest jätkub küll nende imeks. Nägin sipelgat raske koormaga roomavat, nägin mesilast lendamas lillelt lillele, nägin linde ehitamas pesi ja siristamas – kõik olid pakitsevas tegevuses mingi tähtsa ülesande teostamiseks, mida nad ise ei teadnud, kuid millesse nad olid rakendatud. Ja ma mõistsin äkki, et elu ei suuda keegi pidurdada, ei ükski võim ega tigedaim hävitaja. Mulle meenus Pirita tee, mis oli kaetud paksu bituumenikorraga, kuhu alla olid jäänud aga mõned võilillejuurekesed – need murdsid kattest läbi, sirutasid sametpehmed lehekesed päikese poole ja hakkasid rõõmsalt õitsema. Nii tugev on elu. Mulle meenusid nood seemnekesed, mida tuul oli kandnud alasti kaljule, nad hakkasid võrsuma, lõhestasid oma juurekestega raudkivi ja neist said varsti uhked männid imekaunite roheliste kroonidega. Nii võimas on elu.

Ja ma mõistsin, et ühtki rahvast ei saa hävitada, kui ta ise ei roisku oma rumalusest ja järeleandlikkuse juhmusest...

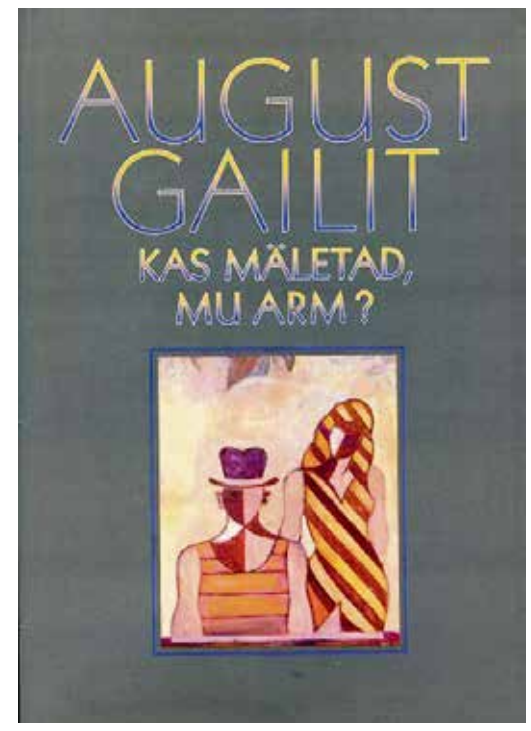

Katkendeid romaanist „Kas mäletad, mu arm?”

1951–1959

...Juba mitmendat päeva sajab lund – imevalget, imepehmet ja nii tihedat, et tundub, nagu polekski enam õhku hingamiseks. Puude ladvad on paindunud looka, oksad on murdumiseni täis, aga kummalisest hääletust vaikusest tuleb seda ikka veel ja veel, oh Issand küll! Meie, seitse meest, paterdame niueteni sees ning meie suud on täis kuradeid ja veelgi inetumaid sõnu. Iga puu, mille oleme tüvest läbi saaginud, kaob langedes sügavasse lumme ja siis peame haarama labidad ja kirkad, et hakata kaevureiks. Sellistel päevadel on meie teenistus armetult kasin ja meie hool ning püüdlikkus jooksnud imelihtsalt tühja.

Oleme tänapäeva moodsad orjad, meid viiakse ühest metsamassiivist teise, nõnda oleme liikunud Smålandist Jokkmokkini ja sealt jälle kuhugi. Metsad on meie kodu ja saagide vingumine meie ainuke üha korduv laul. Sügise vihmastel päevadel liguneme soomülgaste poris, talvel võitleme tuiskude ja pakasega, suvel oleme sääskedest veriseks hammustatud, nõnda pole meil tõesti mitte kuigi suurt rõõmu halleluujat laulda. Kuid me ei kipu ka suurlinnade tuledesse – võib-olla häbeneme vabade, enesega rahulolevate inimeste võõristavaid pilke? Oleme koos oma kodumaaga hüljatud ja teotatud, sellest siis ka meie tujutus, mornitsemine ja kidakeelsus.

Ükski meist polnud metsatööline, kuid ühel sügisesel päeval nopiti meid põgenikelaagreist, anti meile kirved, saed ja tööriistad ning paigutati rongile. Hea küll, ja mis sellest rääkida, sest see pole meie maa ega kehti siin meie ütlemine. Ka malendeid lükatakse siia ja sinna, kuigi nende keskel on kuningaid ja teisi kõrgeid aukandjaid…

***

…Mehed ei tohiks omavahel iialgi rääkida oma arvatavatest võitudest, see loob kuulajaskonnas häiritud ja ebamugava meeleolu ning kindla veendumuse jutustajast kui tühisest praalijast ja luiskajast. Seda ei hakata küll lausa sulle ütlema, ent kuulajate ilme ja nende närvilised liigutused reedavad selgesti, et sinusse suhtutakse nagu udujutu puhujasse, ja sa võid kindel olla, et edaspidistel kohtlemistel võetakse su tõsisemaltki lausutud mõtteavaldused ilmse halvakspanu ja õlgade kehitusega vastu. Sest iga mees, olgu ta nüüd popsike, väikeametnik, käsitööline, pankur, tööstur või härra minister ise, on

loe edasi lk.9

Katkend raamatust „Isade maa“

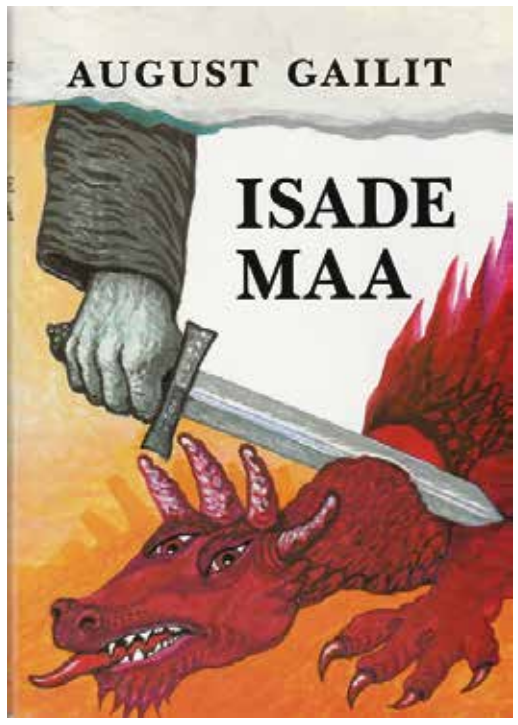

…Need on tormi jõulised puhangud, mis üha paisudes ja suurenedes lõõtsuvad idast, tulles otsekui vete villane tõus ulguva kohinaga, ning kaldale jõudnud, purunedes kiirgavaks vahuks ja tolmuks. Metsade süngelt oiates, lagendikkude alaliselt vilistades, kuulipritside haukudes ühtesoodu, tuiskab määratu ida vinguvate tuulte, alaliste tormide ning arvutute inim-ešelonidega. Sõduritest täiskiilutud kaubarongid liiguvad viimse pingutusega iga ilmakaare poole, viies tormitsevat, otsisklevat ja rahutut inimliha kuulide, taudide ja tuiskude söödaks. Karvane papaaha üle hullunud silmade, miljon parasiite tuksuval südamel, punaste lippude lehvides, orkestri mürtsudes internatsionaali, viskab maailm laias kaares uhkeid ning vere järele lehkavaid suudlusi vendluse, õigluse ning vabaduse märgiks. Nälginud, külmunud, hammasteni relvastatud sõdurite lugematud diviisid, läbi praseldanud juba kõik rohked rinded, maad ja rahvad, võidelnud oma ja võõraga, tapelnud venna ja vaenlasega, aastate jooksul aina seisnud tules ja möllus ning käinud kummalist kannatuste teed, kodusõjas niitnud oma inimesi nagu oleks teinud vaid järjekordset heina, – tormavad nüüd ühes ulguvate tuulte ja keerlevate tuiskudega itta, läände, põhja ja lõunasse. Nii valguvad veed suurvee ajal laiali, kohinaga ujutades üle määramatud lagendikud…

..."Küllap täna on minu kord minna – langen lahingus ehk saan teiste surma. Ei, ei, ära räägi vastu, sest kõige imelikum on see, et ma ei tunne hirmu ega kartust, hing oleks nagu pärast tuuli ja tormi selginenud, avardunud, rahunenud, kõik mõistmatu on saanud mõistetavaks. Kogu öö rabelesin nagu palavikus, üks võigas nägemus ajas teist taga, minust möödusid langenud kaassõdurid, punaste poolt veristatud laibad, hulk ahastavaid suid ja kannatavaid silmi, inimmassid kisendasid, hüüdsid, karjusid. Nägin häda, ahastust ja viletsust, lumised väljad tuiskasid ning läbi tuisu ja tormide kuulsin vaid kibedat nuttu, ja ise ma kisendasin kaasa, ise ma rabelesin ja värisesin, aga surma võikad pigistused matsid mu kurku. Kuid hommikuks oli kõik möödunud, mind hakkas valdama mingi eriline rõõm ja rahu. Ning nüüd tunnen ma esimest korda, kuidas lõhnab lumi, kui soojad on talvised pilved, missugune rahu on tuiskudeski. Kõik on üleöö muutunud, tunnen, kuidas talvises härmatises elutu puu oma halli, krobelise tüvega, sammaldunud kivi, sõduri jäljed lumisel teel, hall vares, kes sõdurite alalistes paugutustest ehmatatuna lendab kraaksudes siia ja sinna, – kõik on äkki nii lähedal ja armsad. Nad pole enam materiaalsed, nad on üleöö hingestunud, neil on oma süda, veri ja närvikava ning neist hajub sõbralikku soojust, hellust ja mahedust. Isegi kaassõduri hall sinel, määrdunud müts, viltusõtkutud ja porine saabas. Vaata seda nööpi, halli, harilikku ja igapäevast, mida poleks ma nagu kunagi õieti varemalt näinud, aga täna tunnen nii teravalt ja endastmõistetavalt ta kodust lõhna, ta näo sõbralikku ilmet, ta südame armast tukset. Oleksin nagu saanud uuesti lapseks, kel kogu pisiasjakesed elavad, hingavad ja naeratlevad oma salapärast elu. Ja inimene, kes alles hetke tagasi oli võitlev ning purustav jõud, leiab äkki oma ümbrusega nii tihedat sidet, et ta lakkab olemast indiviid ja muutub kogu kosmosega ühiseks surematuks tervikuks. Talt võetakse nagu kate silme eest, visatakse nagu piiska rõõmsalt sulisevasse ojja – ning ühes lauldes, ühes rõõmutsedes, ühes särades ruttab ta igavikku – suurte, sinendavate lagamikkude poole…

Katkendid raamatust „Ekke Moor“

…Noorus? Tal on nii selgesti meeles too kevadine vihmane päev, mil sõitis siia noore naise ja kolme poisipõngerjaga. Nagu oleks see olnud alles eile – vilets hobusekronu vedas peaaegu tühja koormat, nemad aga hüppasid koorma kõrval poris kui varsad. Pastoraat oli tühi ja kõle, ta asus lagedal liivasel nõlvakul, kus ulus vaid tuul ja kandis süles liiva. Nad leidsid paar lagunenud voodit, asetasid lapsed sinna magama ja hakkasid palvetama, külmunud käed üle laste voodi. Kuid nad olid noored ja usklikud. Mõni päev hiljem, kui tuuled olid kuivatanud kevadise pori, läksid nad jõekäärudesse jalutama, kust leidsid esimese metsõunapuu. „See kõlbaks meile akna alla.“ Ütles noor proua. Ja nõnda tõidki nad selle koju, aga kui ta hiljem seisis õites nagu pruut altari ees, oli rõõm suur. Nõnda see algas, just nõnda.

Tekkisid uued puud ja põõsad, aed laienes iga aastaga, tulid nurmed ja niidud. Rõõmsalt töötasid nad koos, nende suud olid naerul ja süda kerge. Kuid töö on nagu jõgi, mis algab pisikese nirena kuskil metsatihnikus või soomülka kamara all, kuid jooksuhoos haarab endasse uusi niresid, ning nüüd kiireneb vool, säng laieneb, ja juba ta haarab kogu ümbruse vee endasse, tormates kohinaga edasi, peatumata, tagasi vaatamata. Ja maa, millele lähenesid nagu naljatades, paaril korral teda kõplaga kohendades, muutub nõudlikuks nagu kade armuke, hetkeksi sind vabastamata. Iga mullaraas hüüab väetamise, niisutamise, kohendamise järele, ning põõsas ja puu, mille oled istutanud, muutub elavaks ja vaatab nagu laps sulle nõudlikult otsa, et sa ruttaksid teda abistama. Ja nii muutub maa isand oma maa orjaks…

***

…Vaata, mu arm, see on jutt Elest ja Noost ning see räägib, et armastus on püha, nii püha, et iga kindlas usus, et just tema ise ja mitte keegi teine ongi too naiste suurim võlur, seepärast ei suuda ta kaaslaste jutust uskuda sõnagi, küll aga luuletab meelsasti kõik võidud ja seigad enda arvele. Mees, kes sõpradest ja sõprusest lugu peab ja ka muidu tahab elus edasi jõuda, ei tohi neis asjus suud praokil hoida. Küll aga võib ta alati ja igal pool jutustada oma kaotustest – kurva alatooni ja sordiini all huumoriga –, see tekitab siirast poolehoidu, kiiret sõprust ning võib kujuneda karjääri tugevaks alussambaks.

Kui sa aga tahad mõne daami sõprust võita ega oska teisiti ta õrna südant leegitsema panna, ei oma mehelikkuse ega ka omapäraga, siis ole ta vastu armas, tähelepanelik ja lõbus, kuid ohka mõned korrad jutu sekka – väga varjatult ja muu seas, ise unistavaid pilke aeg-ajalt kaugustesse sihtides, ning su daam on kohe häiritud ja uudishimulik...

võõra pilk võib teda juba rüvetada. Ta on nagu toominga õis – väikseimgi puhang rebib helbed lahti. Ta on nagu metsatihnikus varjul seisev järv, mis kiirgab ja sätendab tuhandeis värve. Vii aga tuuled sinna, paiska lehti ja sammalt ta sisse, lase põhjast kiskuda kõntsa, ning järv on äkki sogane ja must, ta peletab meid eemale oma inetustega. Hoia armastust nagu kalliskivi oma südame all varjul, nagu linnupoega oma peos…

***

…"Oled siis ka sina Ekke?“ imestab mees.

„Aga muidugi,“ lausub poisike. „Ja sina kah?“ Ta vaatab tunnustavalt võõrale otsa.

„Kuuled, siis oled sina ehk mu isa? Oi pärgli tuhka ja vanaema saasta – nüüd oled sa omadega läbi! Nüüd on sinu päevakesed ja öökesed loetud, kõik nagu leerilapsed ritta seatud, ja nüüd sina saad! Oh kuidas sina saad! Kuuled, lase parem jalga, viska koivaga varvast! Kui Neenu su kätte saab, pole enam muud kui kirikukellade paukumist! Tal on vahva ja tore löök, kui paneb nähvaku. Siis tuld tagumikust ei kustuta enam ükski vesi. Ja sind ootab ta päevast päeva ning kuust kuusse. Üha seisab oma lävel, vaatab maantee poole ja hüüab: „Kui see raisk ometi kord saabuks! Ei siis jää temast tuhkagi järele.“ Kas jooksed? Kas lased maanteed mööda või litsud paadiga üle lahe? Asi tuleb kähku otsustada!“

„Kust tead, et olen su isa?“ küsib Ekke Moor naeratades.“Räägitakse nõnda,“ seletab poisike. „Ega neil olegi teist juttu, kui mu raisast isast Ekkest, kes lõhverdab mööda maailma maid ja sigatseb nii hullupööra, et hais jõuab juba Ingelandi. Nõnda nad räägivad – Üüvede talus ja vanaema Neeve hütis. Ikka nõnda: Kui see raisk Ekke kord saabuks! Küll oleks siis materdamist ja pidu – õlledki tuleks seks puhuks astjasse panna!“….

***

…Ei, ei, minul pole mingit õigust ühe rahva nimel rääkida või tema eestkostjaks olla, palun kõrvalekaldumist lahkesti vabandada. Igale on antud ta oma suu ja ta oma rumalus, kostku ise ja sõelugu päeva- ja ööpoolset elu nõnda, kuidas ta suuke talle võimaldab. Mina aga, juba ammu oma rahva kaotanud ja ikka jälle endale uut tagasihoidlikku ulualust otsinud, pole mingi seletaja, veel vähem õpetaja ja noomija. Ka testamendiks pole mu sõnad mõeldud, sest kellele võiksin küll oma südame pärandada, selle haige ja julmast ajast närbunud südame? Oma rahva viimse võsuna viin ta Loojale tagasi, vaadaku ise, kas on ta oma ülesande täitnud või mitte. Muidugi, ta pole veel midagi lõplikku, sellel võib veel olla kriimustusi ja söe musti laike, kuid ta peaks siiski puhas olema kaaslaste kiitutest ja pjedestaalile upitamisest. Ta pole iialgi tagaukse kaudu

Katkendid raamatust „Toomas Nipernaadi“

Kui hommikune päikesekiir langeb läbi aknapilu tuppa, hüppab Loki püsti, haarab räti õlgadele ning jookseb välja. Mustjõgi on öö jooksul vabanenud jäisest kattest, tunginud kaugele üle kallaste ning tormab laia vooluna mööda orgu edasi. Suured jäätükid keerlevad ta voolus kui valged vened – vajuvad, kerkivad ning üksteise vastu põrgates lõhenevad tuhandeks killuks. Ahaa! Hüüab tütarlaps mõttes, vaat mispärast ei saanud ta magada ning nägi terve öö jubedaid ja kummalisi unesid, vaat mispärast! Ning Loki litsub kaks rusikat silmaaukudesse ja hõõrub nende nagu käsikividega uniseid silmi, kord üht, kord teist punast ning külmetavat jalga lumest kergitades.

Kõik kraavid, teerajad ning mätaste vahed on täis sulisevaid niresid, mis otsekui ussikesed küüru ajades ja vingerdades tarmavad rõõmsalt kallalust alla, kibedas jooksuhoos üksteisega ühinedes, laienedes ning teelt kaasa haarates pehkinud lehti, oksapuru ja sammalt ning kandes kõike seda oma turjal jõe suurde voolu kui pidutsevasse tantsusaali. Lumi on rabe ja kilgendav, käinud kerjamas kassikulla võõpa, nutuselt ja halisedes mangunud endale oode, ta on kirjatarkadest häbelikult mööda sammunud, ta pole kellelgi ristijalu teel ees seisnud – kõik see pole tänapäeval mingi väärtus, kuid kes on öelnud, et inimene peaks igal tingimusel moodne olema ja tuule suunas oma samme seadma?...

tuules ja päikeses vajub ta kokku, jäätub, ning jäistest kristallidest rebenevad veepiisad lahti nagu tilkuvast habemest. Mets ärkab talvisest õõtsumisest , kuuskede ladvad rohelduvad ikka rohkem ning mändide laiad oksad on täis langevaid veepiisku ja lindude sirinat. Alasti pihlakatel on jäänud rippuma sügisesed kobarad, jäätunud ning punased. Kokkutuisatud hangede alt vabanevad nõlvakud ja künkad, pruunid joovikad ning palukate külmunud varred tõstavad päid nagu valge jääranahast kasuka alt. Õhk on sinakas, täis vett ja päikest.

Äkki Loki võpatab, tõstab kui hurt nina ning ta punane suu avaneb nagu kiljatuseks – männi latva seatud puuri ümber tiirlevad vilistades esimesed kuldnokad! Seda suurt ning põnevat uudist ei söanda ta kauemaks endale hoida, ta tormab tuppa ning hõiskab: „Isa, isa, kuldnokad on väljas!“…

…"Nipernaadi, Nipernaadikene!“sosistab keegi aidalävel.

Poiss tõstis kohkudes silmad. Seal seisis Tralla valges särgis.

„Sa ütlesid, et pean vastama,“ rääkis ta , „Nüüd vastan. Nipernaadi ma olen nõus sinuga minema, kuhu eales soovid!“

„Tõesti, Tralla?“ hüüdis poiss rõõmsalt. „Kuhu eales soovin? Ma olen õnnelik, armas laps, sa oled nii kena, nii ülemata kena! Mine nüüd aga magama, Tralla, ja sellest räägime homme.“

„Jah, Nipernaadi,„ ütles Tralla alandlikult, aida ust enese taga kinni tõmmates.

Poiss seisis tüki aega liikumatult ühel kohal. Äkki märkas ta taeva äärt kumendavat ning kohkus. Tasa kui varas hiilis ta tuppa, võttis nurgast kandle ja astus õue. Hinge hoides ja end peites läks ta Ello akenest mööda, astus läbi aia ning tõusis mäkke. Maanteele jõudes hingas kergemalt. Kui aga metsa tagant päike tõusis, seisatas ta hetkeks ja vaatas alla orgu.

Esimeste pulmaliste jõudes õue oli Nipernaadi juba kaugel sest kohast.

Ta käis nagu harakas edevalt hüpates ja kareldes, pikad käed vehklesid kui lipud tuules. Jalas olid tal säärikud, suured ja lohisevad kui harmoonikad…

…Kati tõstis hetkeks silmad, vaatas Nipernaadit ning ütles lootusetult: „Ei, ei, Toomas, sina ei oska käskida – sa nagu polekski kasvanud perepojana talus, nagu polekski harjunud valitsema inimesi. Oled nagu tuul – vahel tormitsed maruna, kuid siis tukud sa nädalate kaupa põõsa all ning sind pole enam kuskil. Aga naine tahab alalist maru, ta on õnnelik vaid siis, kui tunneb alaliselt ähvardavat kõuepilve oma pea kohal. Jaopärast päikest ja jaopärast vihma, kuid kõuepilv alaliselt pea kohal. Ning sinu onu oskab seda. Ta on nii raske ja ta jalad nii suured; kui ta vankrilt maha hüppab, haaran ma ikka vankrist kinni, otsekui kartes, et nüüd, nüüd hakkab maapind värisema ja kõikuma. Sa peaksid tõesti, Toomas, muretsema talle naise, oleks temalgi parem elada ning ta ei tarvitseks nii tihti viina järele sõita.“

„Mul ongi tema jaoks naine valmis,“ ütleb Nipernaadi ohates…

August Gailit kaasaegsete mälestustes

Gailit vestlejana, kuulajana, arvustajana

A.Mälk: „Tema ümber tekkis alati mingi intensiivsus. Ta oskas juttu ajada. Ka lastega! Ta hääl ja kõnelemislaad tekitasid kõneluses elevust ja lähedust ning ka ta väline enesekindlus näis kõike seda edutavat. Ta näis teadvat kõike ja võttis kõigest osa, millest eales oli kõnelemist.“ Ja teisal: „Gailit pääses siis nii mõnigi kord ratsutama oma jutuhobusel ning me kuulsime üsna imelikke lugusid oludest ja inimestest, mida ta jutustas kui tõesti sündinuid. Mitmed neist leidsime pärast ta „Kas mäletad, mu arm?“ lehekülgedelt, Ene Leevi loost ja mujalt“.

V.Uibopuu: „Nagu juba märgitud, armastas ta vestelda, aga ka kuulata, ning sinine sigaretisuits keerles siis ta pea ümber, mille piklik, unustamatult omapärane profiil heiastus läbi nende suitsukeerdude oma kollerdava näonahaga ning palja, terava pealaega, mille üle aeg-ajalt silitas kõhn, pruunide sünnimärgilaikudega kaetud käsi.

August Gailiti kõneteema oli lai, ükskõik kas kodus või võõrsil. Ent kui seltskond oli suurem, Gailit tavaliselt eraldus rohkem vaatlema kui kuulama. Kui aga järele oli jäänud neli või viis või veelgi vähem, ta elavnes ja siis võidi kuulda mõndagi huvitavat ja erilaadset. Ent Gailit ainult ei jutustanud, vaid sageli ka kommenteeris ja arvustas, sest ta polnud ju kaugeltki mingi seisukohtadeta inimene.

Foto Ed. Ole maalist
“Kirjanik A.Gailiti portree” 1932

Tavaliselt ta suhtumine inimestesse oli positiivne ja mõistev. Et see leebus polnud ainult mugavusearmastus ja konfliktikartus nagu paljudel nn headel inimestel, nähtub sellest, et ta teisipidi võis olla sõnades vägagi julge ja järsk, kui mingi asi teda tõeliselt haavas või nördinuks tegi. Seda juhtus vahel isegi mõne arvustuse puhul, kuigi ta neist tavaliselt üle oli ja väiklaste närimiste ja näägutustega oma elus küllalt ka harjunud. Kuid siis pidi tegemist olema käegakatsutava ülekohtutundega ning inimestega, keda ta muidu hindas.

Ülemeelikud löögid teda ei heidutanud – ta oli neid nooruses ise küllaltki jaganud. Nördimusjuhtumil Gailit käitus läbimõeldud korrektsusega, tuues kas kirjalikult või suusõnaliselt välja oma seisukohad, mille tundeline tagapõhi oli jahedalt varjatud, kuid ei võinud asjaomasele jääda mõistmatuks“.

K.A.Rumor: „Gailit oli alati teiste tunnustamisega helde, tema polnud kunagi kade teiste populaarsuse kasvades“.

Gailit kui vaba mees

V.Uibopuu: „Koosolekuil, kus seisukohad läksid teravamalt lahku, oli Gailit julge ja sitke. Ta ei kartnud kunagi enamusele vastuastumist ja reserveeris oma erinevused kategooriliselt. Kuid ta ei teinud vähemusse jäämisest iialgi prestiižiküsimust, veel vähem oleks ähvardanud mingi väljamarsiga või püüdnud oma tahet peale suruda muude vahenditega. Talle näis esmajoones tähtis, et teatud mõtted ja ideed said oma kindla esituse ja võisid enamikku ka selle kaudu positiivselt mõjustada.

Oma arvamustes säilitas Gailit alati sõltumatuse. Ei surve ega meelitus poleks seda muutnud. Ta oli vaba mehe prototüüp, kes end ehk seda vabamalt tundis, mida raskem võis olla ta enda olukord“.

Gailit kui Nipernaadi

Teda ikka iseloomustati Nipernaadi kaudu.

Ain Kalmus: „Teoseid lugedes tekib lugejal tavaliselt ikka mingi kujutlus autorist. Gailiti puhul oli see nipernaadilikult ülemeelse inimese oma, keda vaevab rännukirg ja kes on tulvil üllatavaid seiku.

E.Ilbak: „See oli „Kultase“ kohvikus, kus Sind jälle üle pika aja nägin. …Su saledus oli mehisem ja Sinus tundus olevat mingi uus noot. Sa ütlesid, et oled nüüd tütre isa. Mul oli hea pärast meie juttu minnes ja aastaid tagantjärele sellele hetkele mõeldes, et nii ülemeelikult, nii nipernaadilikult kui Sulle ka sageli meeldis end avaldada, Su lapse käsivarred Su kaela ümber tegid, et Sa oma südamehellust ja tundlikkust vähem häbenesid“.

A.Gailit tütar Ailiga Narva-Jõesuus 1930-ndail aastail

B.Kangro: „Hümn suvisele loodusele, matkailule, seiklusele, elurõõmule, tegutsemisjulgusele on aga „Toomas Nipernaadi“, romaan novellides, Gailiti peateos, mille järgi teda ennastki vahel naljatades kutsuti.“

V.Uibopuu: „Eriti oli talle lähedane „Toomas Nipernaadi … “

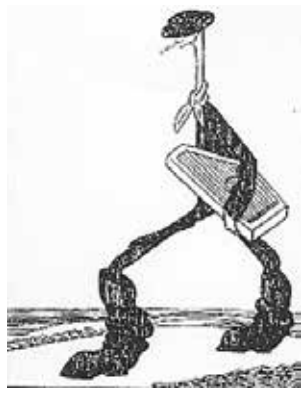

Gailit a’la Toomas Nipernaadi

Otto Krusteni karikatuur

Gailit ja kirjanduslikud mured, Gailit ja kutseküsimused

V.Uibopuu: „Üks August Gailiti omadusi oli elujaatav, solidaarne ja rõõmus kohusetunne kutseküsimustes“. Mure kodumaal, enne sõda: Tallinnas pole Kirjanike Maja. Ja ta hakkaski organiseerima kirjanike maja Tallinnasse. Selle ettevõtmise katkestas muidugi sõda. Mure paguluses: kellele ja mida kirjutada? Ja kuidas toetada looja ja lugeja suhet paguluses?

A.Mälk tsiteerib A.Gailitit: „Meie peame asuma ise otseühendusse lugejatega … Meil ei ole suurt kandepinda selle jaoks, mida me loome. Pagulaskond … Kui mõned neist langevad ära, on sillal augud sees ja see ei kanna enam. Ja ei ole ka teab kui palju loojaid. On aga vaja teatud hulk loomingut, eripalgelist ja mitmesugust, et see jaksaks moodustada ühe rahva kirjanduse. Üksikud raamatud ei moodusta seda, kui valitud nad ka ei oleks, nagu üksikud maalapikesed ei moodusta veel maastikku. Meil on vaja kirjandusliku uusloomingu maastikku – kõigega, mis see sisaldab.“

V.Uibopuu: „Praegune eesti pagulaskirjanduse jätkuv elujõud tundus tema skeptilist mõtlemisviisi hämmastavat, kuid ühtlasi ka fastsineerivat. Seetõttu ta uskus organiseerimistöö tulemustesse ja rakendus ka ise sellesse niihästi sõna kui teoga.“

August Gailit Eesti Kirjanike Liidu Kooperatiivi majas 1960

A.Gailit panustas tõsiselt Eesti Kirjanike Kooperatiivi loomisse. V.Uibopuu: „Enesestmõistetava väärikusega juhatas ta aastaid Stockholmi Eesti Kirjanike Kooperatiivi koosolekuid ning Karl Ristikivi märgib tabavalt oma järelhüüdes pärast tema surma, et neil koosolekuil ta oli meist kõigist kõige optimistlikum, nooruslikum ja usurikkam. Ta sisendas seda ka teistesse, manitses nooremaid vanema kolleegi usalduslikkusega: „Kirjutage rohkem ja paremini!““

Vananev Gailit

V.Uibopuu: „Kuigi August Gailit vananes, ei saanud ta iialgi vanaks selles mõttes, nagu vananemist tavaliselt tuntakse. Ta oli ja jäi igavesti nooreks, nagu ta laulikust sõber Visnapuugi. Ta sirge selg ei vajunud kummarasse ning ta elas ja säras kaasa kõigele teotahtelisele ja nooruslikule kuni oma elu lõpuni. Õieti on see väga imetlusväärne, sest nii illusioonidevabana nagu Gailit oli oma viimased aastad, on raske kujutleda ühtki inimest. Kõik au, kuulsuse, edu ja õnne taotlused oli ta ammu jätnud. Elu oli talle selles mõttes täiesti alasti, klaasselget tühjust, millest ta nägijapilk end vaevata läbi puuris.“

Lõpetuseks

K.A.Rumor: „Gailiti lause on rütmilt kerge ja ruttav, vahel ka kapriisne. Ta mõte ei püsi paigal, vaid haarab järjest uusi kontraste. Ta fantaasia sädeleb ja üllatab. Ta ainete valdkond on mitmekesine. Vaod, mida ta oma sulega veab, ei kuulu kasinale kandimaa põllule. Teda ei köida ükski rand, saar, ega kolkakond. Ta looming on vaba ning piiritlematu. Tänu sellele on ta teosed mõistetavad ka väljaspool kodumaad. Ta omab suurkirjaniku amplituudi, võib-olla suuremat kui ükski teine eesti kirjanikest. Aga ta teoste perspektiivid on vahelduvad ning kipuvad vaatlemisel kõrvale põikama, välja arvatud teatud kodumaised panoraamid. Sellisena esineb ta meile oma toodangu üldsummaga.“

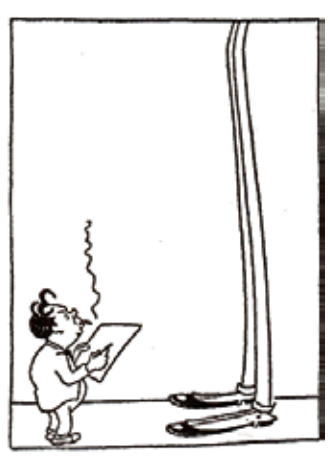

Tahtsime Gailiti tegevusest hankida ülevaate, ent kahjuks ei küündinud

Gori karikatuur

August Gailiti 130. sünniaastapäeva tähistamine Sangaste lossis

Janika Kronberg

Karl Laumets

Svetlana Oper

Valdur Sepa fotod

9. jaanuaril, August Gailiti 130. sünniaastapäeval, kogunesid tema austajad Sangaste lossi ballisaali. Külalisteks olid ajakirja Looming peatoimetaja ning eesti kirjandusteadlane ja kriitik Janika Kronberg ja näitleja ja lavastaja Karl Laumets. Räägiti Gailiti otsekohesusest, tema vahel teravavõitu väljaütlemistest ja suhetest teiste kirjameestega. Karl Laumetsa aga tõi kuulajateni näitlejale omase osavusega mitmeid Gailiti kirjavahetusi ning kirjutisi.

Eriline tänu kuulub Svetlana Operile, kes oma sõnade kohaselt on lihtsalt eriliselt õnnelik inimene, et on sattunud elama A. Gailiti sünnikoju Kuiksillale. Just tema on vabatahtlikult võtnud oma südameasjaks Gailiti, kui eesti ühe silmapaistvama kirjamehe, mälestuse säilitamise ja tutvustamise. Igal aastal on ta kirjaniku sünnipäeval korraldanud enda koju loodud Gailiti toas erilise ürituse, kus mehed loevad ette katkendeid Gailiti loomingust. Iga viie aasta tagant aga korraldab juubeliürituse Sangaste lossis koos silmapaistvate esinejatega. Selle aastatepikkuse panustamisega on Svetlana koondanud suure hulga tõsimeelseid Gailiti austajaid. Suur ja sügav kummardus talle selle eest ning ikka jaksu ja rõõmu edaspidiseks!

Üritust toetasid Otepää vald, Svetlana Oper ja tema toetusgrupp, Sangaste ja Tsirguliina raamatukogud, Sangaste loss.

Vahelehe August Gailit - 130 koostas Sangaste ja Keeni raamatukoguhoidja HEILI KALBRI

Palju on kasutatud vahelehe August Gailit - 125, mille koostas ENE-MALL VERNIK-TUUBEL, materjale.

Meediakuu Pühajärve lasteaias

Pühajärve Põhikool-lasteaias on sel õppeaastal läbivaks teemaks meedia. Meedial on tänapäeval ka laste elus oluline koht ja seda vältida pole võimalik. Meediakanalitest kuuldu-nähtu ilmub laste mängudesse, kõnesse ja suhetesse. Meie ülesanne on õpetada meediat mõistma ja sellega toime tulema.

November oli lasteaias kuulutatud meediakuuks ja esmalt tutvusid lapsed trükimeediaga. Ajalehed ja ajakirjad on kaks olulist trükikandja vormi ja et neid oma silmaga näha ja käega katsuda, külastasime kaks korda Pühajärve raamatukogu. Raamatukoguhoidja Ly oli meile välja pannud mitmesuguseid ajakirju ja ajalehti. Vaatasime, mille poolest need erinevad. Meie raamatukogus käib umbes 30 ajakirja ja 10 ajalehte. Arutlesime ka selle üle, miks pole võimalik igaühel kõiki ajakirju ja ajalehti koju tellida, vaid nende lugemiseks tuleb raamatukogu abi kasutada. Vaatasime, millistelt elualadelt meie raamatukogus ajakirju on. Loetelu läheks päris pikale: teadus, tehnika, ajalugu, tervis, sport, aiandus, pere-kodu jne. Ajakiri ilmub tavaliselt kord kuus, mõned ka kord nädalas. Harilikult on neis pikemad artiklid mitmesugustel teemadel. Hea meel oli lastelt kuulda, et kodudes loetakse ajakirju Pere ja Kodu, Maakodu, Imeline Teadus ja Imeline Ajalugu. Lähemalt tutvusime lasteajakirjaga Täheke. Kuulasime sealt jutte, luuletusi ja nalju. Tore, et mitmes peres on ka Täheke lapsele tellitud.

Teisel korral saime rohkem teada ajalehtedest. Lapsed näitasid ja rääkisid, milliseid ajalehti neil kodus käib ning kes neid loeb. Ajalehed on sisult mitmekülgsemad, kirjutavad enamasti maailma hetkeuudistest, tavaliselt viimase 24 tunni jooksul aset leidnust. Sealsed artiklid on lühikesed ja igas vanuses ning erinevate huvidega inimestele. Enamus ajalehti ilmub iga päev, välja arvatud pühapäeval, kuid mõned ka kord nädalas.

Vaatasime lähemalt kohalikku vallalehte Otepää Teataja. Inimesi huvitab ikka, mis lähiümbruses toimub. Raamatukoguhoidja tutvustas, mida kajastatakse ja kes vallalehte kirjutavad. Leidsime ka artikleid meie kooli ja lasteaia elust. Täname meeldiva koostöö eest Pühajärve raamatukoguhoidjat Ly Haavistet.

Reklaami maagiat, mille võrku juba ka päris väikesed lapsed satuvad, on tundnud iga täiskasvanu. Sotsiaalmeedia tulekuga on reklaam võtmas uut kuju. Vaatasime lastega erinevaid reklaame ja arutlesime, mis on reklaami eesmärk, mida ja kellele reklaamitakse.

Ühel päeval asusid lapsed ise ajalehte koostama. Oma ajalehe tegemine on iga ajakirjaniku unistus. Iga laps sai olla ajakirjanik, toimetaja, fotograaf jne. Lapsed valisid ajalehe jaoks lugusid, pilte, kuulutusi ja reklaame. Poistele meeldis tööriistade kataloog. Seda sirvides läks aruteluks, kellel missugune tööriist kodus on. Armin valis tööriistad, mida neil veel ei ole, et oma ajalehes just selliseid reklaamida. Ats valis esiuudiseks päevakajalise viirusega seonduva teema, mis meeldis talle nõnda, et juttu jagus ka järgmisele leheküljele. Samuil oli väga põhjalik. Tä jälgis ka teisi toimetajaid, kogus üksikasjalikult materjali, et tema ajaleht oleks omanäoline. Marko leidis, et ajalehe vahele sobiks ka üllatus lugejale. Tä meisterdas pildile tasku, milles peitus foto. Pärt Meelis uuris erinevaid väljaandeid ning valis uudiseid Eestist ja välismaalt. Ja muidugi tööriistareklaami. Hõbe Mari arvas, et ilmateade ei pea olema tagumisel leheküljel, vaid kindlasti esilehel koos illustreeriva pildiga. Eliise Noora valis oma lugudele lisaks kaunid loodusfotod. Reno ja Villi avaldasid uudiseid mitmest valdkonnast. Villi väljaandest ei puudunud ka kuulutused ega väike südamik luuletus. Freddi töö oli kiire ja korralik. Poiss teadis täpselt, milline üks ajaleht peab välja nägema.

Kuu lõpus külastasime Trüki- ja Paberikunstikeskust. Osalesime haridusprogrammi muuseumitunnis "Kõik trükkalid lugema". Lapsed said teada, mis on muuseum ja kuidas see toimib. Vaatasime, mis on trükkimine ja proovisime ka ise trükkimist. Osalesime tähekaartide valmistamises, mille abil saavad tublid trükkalid ise lasteaias lugemist ja kirjutamist õppida. Iga laps sai valida tähe ning selle juurde antud tähega algava templi. Seejärel valis ta värvi, rullis templi värviga ning asetas kaardi täpselt templile. Nüüd läks pisut jõudugi vaja, sest trükipressi pidi vajutama ja rullima. See oli kindlasti meeldiv ja omapärane kogemus. Lastele räägiti paberi ajaloost ja näidati erinevaid materjale, millest paberit valmistada saab. Saime teada, et enne trükikunsti leiutamist kirjutati raamatuid käsitsi. Nägime, kuidas metallist valatud üksikuid tähti raami külge laotakse ja sellega paberile trükk tehakse, seejärel tähed taas lahti võetakse ja neist uus lehekülg laotakse. Trükikunsti leiutamine oli erakordselt tähtis sündmus, sest raamatute hulk suurenes ja koos nendega ka teadmised.

Kevadel toimuval järgmisel meediakuul tutvume põhjalikumalt televisiooni, raadio, digimeedia ja palju muuga. Keegi meist pole ilmselt kunagi nii meediapädev, et enam arenguruumi poleks. See on elukestev protsess.

TAIVI RÄSTAS

Puka Kunstikooli õpilaste lõputööde näitus

Liisa Marie Koort oma lõputööd "Kolm põlvkonda" maalimas 2013. a

Kunstikool on 16 aastat tegutsenud. Lõputöid on kolmeteistkümnelt autorilt. Oli aeg neid kõiki koos rahvale näidata. Enamik autoreid ei elagi enam Pukas. Vanemad pidid tööd kohale tooma.

Iga tööga meenub selle valmimise lugu. Ettevalmistusi hakati tegema juba sügisel. Tõsine maalimise aeg oli talvisel ja kevadisel koolivaheajal lisaks õppetundide ajale. Valmis tööd sai hindamiskomisjoni ette tõsta juuni alguseks ja siis hea hinne vastu võtta.

Näitus jääb Puka rahvamajas vaadata veebruari lõpuni.

Puka Kunstikooli juhataja ESTI KITTUS

2021. aastal jõustuvad seadusemuudatused

Allpool on ära toodud kokkuvõte rahandusministeeriumi valdkonnas 2021. aastal jõustuvatest seadusemuudatustest.

Kogumispensionide seadus

Kogumine teises sambas muutub vabatahtlikuks ja sinna tekivad uued võimalused

Alates jaanuarist saab igal ajal esitada avaldusi kogumispensioni teise sambaga liitumiseks ja sealt lahkumiseks. Täiendava võimalusena on variant jätta seni kogutud raha teise sambasse kasvama, kuid lõpetada uued sissemaksed. Uue võimalusena saab teise samba sees hakata ise oma pensioniraha investeerima, lastes selle kanda oma pensioni investeerimiskontole. Selleks saab avaldusi hakata esitama pisut hiljem ehk aprillikuus.

Kõigi nende uute võimaluste kasutamine on vabatahtlik ja eeldab vastava avalduse esitamist. Avalduse realiseerimine sõltub selle esitamise ajast. Inimesed, kes soovivad midagi oma teise samba kogumises muuta, saavad kõik need võimalused enda jaoks rahulikult läbi mõelda. Otsust ei pea tegema kohe – kõik need valikud on võimalikud ka järgnevatel aastatel. Inimesed, kes on oma teise sambaga rahul, ei peagi midagi tegema – neil jätkub kõik nagu seni.

Septembris taastuvad 4 protsendi maksed teise sambasse

Riik peatas suvel ajutiselt sotsiaalmaksu 4 protsendi arvelt tehtavad sissemaksed teise sambasse. Need maksed taastuvad tuleva aasta septembris.

Muutub kolmanda samba pensioniiga

Edaspidi saavad uued kolmanda pensionisambaga liitujad pensionile jääda kuni viis aastat enne riikliku vanaduspensioni iga. Senistel sambaomanikel säilib võimalus sealt pensionile minna 55-aastaselt. Raha saab kolmandast sambast välja võtta ka varem, kuid siis tuleb sellelt tasuda tulumaks 20 protsenti.

Maksumuudatused seoses teise samba muudatustega

Teisest sambast enne pensioniiga raha välja võtmisel tuleb maksta tulumaksu 20 protsenti. Pensionieas või viis aastat enne sellesse ikka jõudmist raha korraga välja võtmisel tuleb tulumaksu maksta 10 protsenti. Maksuvabalt saab teise samba raha välja võtta pensionieas või kuni viis aastat enne sellesse ikka jõudmist, võttes raha välja eluaegse pensioni või oodatava elueaga jagatud tähtajalise pensionina. Samuti on maksuvaba puuduva töövõimega inimesele tehtud väljamakse.
Teise samba väljamaksed ei lähe uuest aastast maksuvaba tulu arvestamisel arvesse ega vähenda inimese maksuvaba tulu

Alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seadus

Sigarettide aktsiisimäär tõuseb 5 protsenti ja suitsetamistubaka aktsiisimäär 8 protsenti.
E-vedelikke ei maksustata ajutiselt aktsiisiga alates 1. aprillist kuni 2022. aasta 31. detsembrini.

Maksualase teabevahetuse seadus

Maksuhaldurile tuleb hakata esitama teavet piiriüleste maksuskeemide kohta.
Maksuskeemide alase teabevahetuse direktiivi (DAC6) kohaselt peavad maksunõustajad teavitama maksuhaldurit piiriülestest skeemidest, mis võimaldavad agressiivset maksuplaneerimist, vara tegeliku kasusaaja peitmist või raskendavad pangakontode alast teabevahetust. Skeemidest peavad teada andma isikud, kes need oma äritegevuse raames välja on töötanud või osalenud nende väljatöötamisel – nii ettevõtjad ise, kui ka maksunõustajad ja advokaadid.

Maksukorralduse seadus ja tulumaksu seadus

Välistööjõudu Eestisse vahendavad või välismaised tööandjad Eestis, kes rendivad tööjõudu Eesti ettevõtetele nii, et töötajad täidavad tellimust Eestis, peavad registreerima end maksu- ja tolliametis mitteresidendist tööandjana, kandma kõik Eesti töölised töötamise registrisse ja maksma nende töötasudelt Eesti tulumaksu.

Tulumaksuseadus

Füüsilisest isikust ettevõtja (FIE) võib omatoodetud põllumajandussaaduste võõrandamisest saadud tulust täiendavalt maha arvata kuni 5000 eurot.

Käibemaksuseadus

Postipakkide käibemaksuvabastuse kaotamine

1. juulist lõpeb käibemaksuvabastus kuni 22 euro väärtuste pakkide impordile ja ka odavamatele kolmandatest riikidest tulnud pakkidele lisandub käibemaks 20 protsenti. Posti- ja kullerfirmad saavad käibemaksu deklareerimiseks kasutada lihtsustatud korda ehk koguda käibemaks kokku ja tasuda korra kuus maksu- ja tolliametile.

Muutub ELi sisese kaugmüügi kord

1. juulist kehtestatakse üldine kaugmüügi piirmäär 10 000 eurot. Selle piirmäärani maksustatakse tehing käibemaksuga müüja liikmesriigis ning sellest piirmäärast edasi ostja liikmesriigis või ostjate liikmesriikides. Kõikidesse EL-i riikidesse tehtud müüke arvestatakse koos, mitte iga riigi kohta eraldi.

Maamaksuseadus ja maksukorralduse seadus

Maamaksu infosüsteem viiakse maa-ametist üle maksu- ja tolliametisse. Edaspidi saab maamaksuteadet saata ka pärijatele, kes ei ole maa omandiõigust kinnistusraamatus ümber vormistanud – selleks lähtutaks pärimisregistri andmetest. Lisaks peavad kõik riigimaa kasutajad hakkama tasuma ka maamaksu.

SIIRI SUUTRE
Rahandusministeeriumi kommunikatsiooniosakond

Otepää Tervisekeskuses olid meeleolukad jõulud!

Vaatamata keerulisele ajale olid jõulud Otepää Tervisekeskuse eakatel meeleolukad.

Eakad soovivad lisaks Otepää Tervisekeskuse töötajatele tänada omalt poolt kõiki, kes aitasid jõulumeeleolu luua.

Aitäh! Nõuni kultuurimaja päkapikkudele ja Marikale ilusate jõulukaartide ja maitsvate vahvlite eest!

Aitäh! Võrukaela lastele ja nende juhendajatele kõikide personaalsete jõulukaartide eest!

Aitäh! Hellele ja Kallele meeleoluka kontserdi eest ja Kaljule maitsva jõuluprae eest!

Südamlik tänu teile kõigile veelkord!

Otepää Tervisekeskuse ja Hooldekodu eakad

Otepää Teataja reklaami- ja kuulutuste hinnad

1.1 1 lk	290x380 mm	350.- EUR;
1.2 ½ lk	142x380, 290x190	180.- EUR;
1.3 1/3 lk	290x130, 93x380	140.- EUR;
1.4 ¼ lk	142x190, 290x95, 191x144	100.- EUR;
1.5 1/8 lk	93x144, 142x95, 290x46	60.- EUR;
1.6 1/12 lk	93x95, 190x46, 44x190	45.- EUR;
1.7 1/24 lk	93x46, 44x95	30.- EUR;
1.8 1/48 lk	44x46	20.- EUR.

KUULUTUSED

OÜ ESTEST PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 50 45 215, 51 45 215, info@est-land.ee

Müüa kuivad pakitud kütteklotsid ja pliidipuud. Vedu tasuta. 505 6107

Müüa saematerjali, voodri-, põranda- ja terrassilauda. Trans. tasuta! Tel. 5258911

Elektritööd 520 50 16

Ohtlike puude raie & kändude freesimine 56866157

Ostan Enn Volmere maale. 53 561309, volmere@hotmail.com

Korstnapühkija Tase 4 (eramajad, kortermajad, asutused) Olemas 8m katuseredel ja kaasaegsed töövahendid. Koduleht: www.korstnaspets.ee. Aivar tel. 56628835

Ostan ratastraktori igas seisukorras. Tel 56989013

OSTAN METSA- JA PÕLLUMAAD. Telefon 5527322

Müüa kuivi küttepuid, tel 52 16 878

Puhastame teie maad ja metsad võsast 53314966

Üürile anda 2-toaline ahiküttega korter Pärna tänavas. Info tel 58033019

Parklate lumelükkamine (3,2m liigendsahk). Tel 53439100

Vajatakse puhastusteenindajat külaliskorteri korrashoiuks. Töötamise ajavahemik on kell 12.00-15.00 vastavalt broneeringutele. Tel. 5088468

Mapomets OÜ

- ostame metsamaterjali, kasvavat metsa ja metsakinnistuid,
- erametsade haldamine ja järelvalve,
- metsanduslikud konsultatsioonid.

Valgamaa, Otepää vald,
Pühajärve küla
tel. +3725050375,
magnar@mapomets.ee

FOREST RESERVES
OSTAME METSAKINNISTUID, KASVAVA METSA RAIEÕIGUST, PÕLLUMAAD KOOS METSAGA
+372 515 6858
info@forestreserves.ee
www.maa.ee

Kinni võib hoida naeru ja nuttu,
aga ei iial aastate ruttu.

Õnnitleme
tädi AINOT
100. aasta juubeli puhul.
Viivi, Heldur, Merle, Helle, Eha, Urmas ja Toomas

Südamlik kaastunne Enele kalli abikaasa
REIN KUIVA
surma puhul.
Ilse laste peredega ja Laine

Mälestame toredat naabrimeest
REIN KUIVA
ja tunneme kaasa Enele abikaasa kaotuse puhul.
Kopli 1B keskmise trepikoja elanikud

Mälestame
JÜRI PETERSONI
Südamlik kaastunne lähedastele.
Salme, Anneli

Südamlik kaastunne Kaido Pihelgasele venna
TOOMAS PIHELGASE
surma puhul.
Otepää lauamängude seltsing

TOOMAS PIHELGAS
Mälestame kauaaegset saksofonimängijat. Südamlik kaastunne lähedastele ja omastele.
Pühajärve-Rõngu Puhkpilliorkester

Avaldame kaastunnet Enele kalli abikaasa
REINU
surma puhul.
Tiiu ja Kalev

Avaldame kaastunnet lähedastele ja leiname head Nõuni külaelanikku
TOOMAS PIHELGAT
Nõuni küla

Sügav kaastunne Irenele kalli poja
TOOMAS PIHELGAS
kaotuse puhul.
Nõuni Kullipesa elanikud

Sügav kaastunne Hele Kruuse´le venna
TOOMAS PIHELGAS´e
surma puhul
Töökaaslased Käärikult

Südamlik kaastunne lähendastele
ILMAR JÄÄGER
lahkumise puhul.
Ülle, Janar ja Triinu peredega

Sügav kaastunne Liivile kalli poja
TOOMASE
lahkumise puhul.
Otepää Keskkooli 42. lend ja klassijuhataja Laine Pullerits

Avaldame kaastunnet heale kolleegile Liivile poja
TOOMAS KAIDALOVI
surma puhul.
Otepää Muusikakooli kollektiiv

Sügav kaastunne Randole, Priidule, Robertile kalli
ISA
kaotuse puhul
Alo perega

Avaldame sügavat kaastunnet Marie Jäägrile abikaasa
ILMAR JÄÄGERI
kaotuse puhul.
Vend Aleks elukaaslasega, õde Tamara ja vennapoeg Toomas perega

Avaldame sügavat kaastunnet lähedastele
EKKE PUUSSEPA
kaotuse puhul.
Naabrid Kungused

Lahkunud on
JÜRI PETERSON
Mälestame.
Kaastunne omastele.
Naabrid Pühajärve teelt

Mälestame naabrimeest
EKKE PUUSEPP`a
ja avaldame kaastunnet omastele.
Eda ja Aivar

Mälestame sügava kurbusega tädipoeg
EKKE PUUSEPPA
22.04.1957 - 11.12.2020
Avaldame kaastunnet tema lastele, lastelastele ning väiksele lapselapselapsele, õdedele Meelikesele ja Annelile.
Onutütred Maaja ja Ene

Avaldame kaastunnet Heli perele kalli
VENNA
surma puhul.
Kiina, Kalev, Tiiu ja Jüri

Siiras kaastunne Andrese perele kalli
ISA
surma puhul.
Jüri, Kalev, Tiiu

Ukselt uksele koputab musta linnu tiib
ja alati endaga kedagi kaasa viib.
Kallis Ene.
Oleme leinas kui jätad hõvasti igaveseks kalli abikaasa
REINUGA.
Viivi ja Astrid

Aeg mure ja leina
kord kergemaks muudab,
kuid mälestust emast
aeg võtta ei suuda...
Südamlik kaastunne Mallele ja Mariannele kalli ema ja vanaema
MAIE NOORMETSA
lahkumise puhul.
Majarahvas

Su tugev elutahe väsis,
ränk haigus murdis sinu elupuu.
Me südames sa ikka elad,
jääd mõttes meie keskele...
Mälestame head klassivenda
TOOMAS PIHELGAST
Avaldame kaastunnet lähedastele.
Otepää Gümnaasiumi 60. lend

Ei tulek ega minek pole meie endi teha, vaid see, mis sinna vahele jääb...
Sügav kaastunne sulle Erene, armsa
POJA
lahkumise puhul.
Nõuni kultuurimaja rahvas

...ja jääb vaid LAUL vaikuse kohal.
Sünnilinna ja kodulinna põlist muusikut
VELLO SOOTSI
07.07.1942 - 09.12.2020
meenutab tänutundega koosmusitseeritud aegade eest ja mälestab Valve Puri.
Kaastunne omastele.

Elu on kui tundmatu tee,
iial ei tea, millal lõpeb see...
TOOMAS PIHELGAS
Avaldame kaastunnet Erenele kalli poja kaotuse puhul.
Enn, Eha, Külli, Sirje, Vaida, Eha ja Aino

Sõnad liigsed kõik,
ainult vaikida võib...
TOOMAS KAIDALOV
Kallis Liivi.
Mälestame ja oleme Sinuga, kui jätad hüvasti oma pojaga.
Sõbrad

Elu on tundmatu tee,
iial ei tea, millal lõpeb see...
Kallid Liivi ja Helen. Tunneme südamest kaasa armsa poja ja venna
TOOMASE
lahkumise puhul.
Üllar perega, Eda, Kalev

Üks tee on lõpuni käidud,
üks süda on vaikinud.
Jäädavalt on lahkunud isa ja vanaisa
JÜRI PETERSON
14.03.1952 - 28.12.2020
Mälestavad poeg perega ja Riina

Iga teekond, ka kõige
käänulisem ja rahutum,
raugeb kord silmapiiri taha.
JÜRI PETERSON
Armas Riina.
Meie südamlik kaastunne Sulle ja perele.
Kääriku administraatorid

Mõnikord seisatab hetk,
kuhu sõnad ei mahu...
Tunneme kaasa Liisile isa
EKKE PUUSEPP
kaotuse puhul.
Töökaaslased Otepää Maximast

Ka mina läen, ka mina läen,
ma lähen, kuid ikkagi ma jään.
Lähen ära, aga ometi
saan kogu universumi.
(Vladislav Koržets)
TOOMAS PIHELGAS
11.01.1969 - 29.12.2020
Sügavas kurbuses õde perekonnaga

Mõnikord seisatub hetk,
kuhu sõnad ei mahu...
TOOMAS KAIDALOV
Südamlik kaastunne emale, õele ja lähedastele.
Mälestame head sõpra.
Peep, Eve ja Virve

Mõnikord seisatab hetk,
kuhu sõnad ei mahu...
Mälestame
TOOMAST
Südamlik kaastunne Liivile lähedastega kalli poja kaotuse puhul.
Aivo, Silver, Mihkel, Piret ja Ants

Elu on tundmatu tee,
iial ei tea, millal lõpeb see...
Südamlik kaastunne Mardile perega kalli
EMA
kaotuse puhul.
Naabrid Variku talust

Kustus elu, vaikis valu, kadus valgus,
käes on igaviku une algus...

Südamlik kaastunne Neeme Jäägerile kalli
VENNA
kaotuse puhul.
AS Parmet kontoripere

Iga lahkumine on raske,
Iga teele saatmine on kurb...
Kallist ema, ämma, vanaema ja vanavanaema
HELJU KRUUSE
27.06.1928 - 11.12.2020
Leinab poeg perekonnaga

Otepää Turismiinfokeskus avas uksed uues kohas

20. detsembril avas Otepää Turismiinfokeskus ametlikult taas uksed uuel aadressil Lipuväljak 13. Külastajad on oodatud nüüd Keskväljaku ja Lipuväljaku nurgale, kus varasemalt tegutses Rae kohvik ja Rae Kebab.

Turismiinfokeskuse avasid lindi lõikamisega Otepää vallavanem Jaanus Barkala, vallavolikogu esimees Rein Pullerits, SA Valgamaa Arenguagentuuri juhataja Anneli Kattai ja turismiinfokeskuse spetsialist Külliki Pikk.

„Uus asukoht – Otepää keskväljaku juures, toob rohkem elu ja liikumist Otepää südalinna ja on külastajale paremini üles leitav," sõnas Otepää vallavanem Jaanus Barkala. „Kui kogu elu ja ka turismiinfo kolib tasapisi internetti, siis meie juures saab pärisasja – juua tassi kohvi ja saada infot piirkonna vaatamisväärsuste kohta. Otepää oli esimene Eestis, kes avas turismiinfopunkti ja me teeme kõik, et turismiinfopunkti roheline „I", ehk turismiinfo kõrgem tase meil säiliks. Tulevikus on plaanis keldrikorrusele teha ka kogukonnamuuseum, kus eksponeerida kogukonnale olulisi esemeid ja Linnamäelt leitud muistiseid."

Lisaks tavapärastele teenustele (suveniirid, postkaardid/-margid, Piletilevi ja Cargobus) on uuenenud infokeskuse liputoas võimalik tutvuda ka Eesti sinimustvalge rahvuslipu lugu jutustava interaktiivse stendiga ning näha esimese lipu originaalsuuruses koopiat.

Tulevikus on turisminfokeskuses plaanis pakkuda ka suuremat valikut kohalike meistrite toodangut ning kohvi. Turismiinfokeskuse ehitus- ja lammutustööd ja välisfassaadi ehitustööd läksid kokku maksma *ca* 49 000.

Vasakul turismiinfokeskuse spetsialist Külliki Pikk

Turismiinfokeskus on avatud aastaringselt vähemalt neljal päeval nädalas.

Detsembris on turismiinfokeskus avatud teisipäevast reedeni kell 10-16.

Tekst ja foto:
MONIKA OTROKOVA

Uue, 2021. aasta lävepakul...

Foto: ELIISA TAMMEORG

Uue aasta lävepakul on mõnus mõtiskleda, milline ta oli, see aasta 2020. Kindlasti oli ta erilisema olekuga, kui eelmised ja üle-eelmised ja üle-üle-eelmised aastad. Olime rohkem kodused, oma pere ringis.

On, kelle üle rõõmustada. Need on meie vahvad noored. On vaja osaleda valla perepäeval kohvikuga või loteriiga Talveturul, küpsetada teatrisõpradele muffineid, panna välja võistkond Nõuni küla maastikumängul, olla abiks Taru maratoni toitlustuspunktis või Nõuni triatloni korraldamisel, valla isadepäeva kontserdi ettevalmistamisel, heategevuseks Otepää Tervisekeskuse memmedele, taatidele vahvlite küpsetamisel ja kaartide joonistamisel, kirjutada põnev noorteprojekt – nemad on alati kohe suure rõõmuga olemas.

Suur rõõm astub üle ukseläve, kui tulevad Lõbusad lesed, Pääsusilmad, Oikuimaru, võimlemis-, jooga- ja maleringi rahvas. Maja täitub mõnusa positiivse energiaga. Sama energia saabub koos meie teatri-, pidu- ja kontserdirahvaga.

Rõõmustame oma lahkete toetajate üle: ELH Palkehitus OÜ, Raspel OÜ, Tsura talu, Evicon Ehitus OÜ, Tesron Ehitus OÜ. Meil on, mille üle rõõmustada.

Otepää valla toetusel oli sel aastal Nõuni rannas suvel mõnus olla, kortermajade õued said valgustuse, kultuurimajas on esimesi nädalaid mõnusalt soe terves majas, sest kütab õhk-vesi-soojuspump. Suur kniks ja kummardus meie poerahvale!

Meile kõigile rõõmsat uut alanud aastat 2021!

MARIKA VIKS

JÕULUVANADE TÄHELEPANEKUD 2020

1.Tere jälle, Otepää!
Siin on tõesti olla hää.
Rõõmsaid pühi soovime.
Pärast piparkooke proovime.
2.Lumekahuritel palju tööd:
lund valmistavad päeval, ööl.
Puud on härmas, valge maa
ja suusatada saab siin ka.
3.Lipuväljak, katused –
sünonüümiks saanud need.
Paistab nagu turuplats,
kus vahel mängib mõni laps.
4.Keskväljakul on kivid maas,
mis talvel väga libedad.
Kas punased või valged need,
mis maha pandud kõnniteeks?
5.Kuhupoole vaatab karu?
Paljud sellest ei saa aru.
Oti pubi? Suusatorn?
Karul jalad rohelised on.
6.Tal vihma otse peale sajab,
istub vihmavarju najal.
Väiksed mõmmid suvest saadik
magamiseks valind plaadid.
7.Vallas elu tasemel,
nüüd Jaanus Kaido asemel.
Traditsiooniks saanud see,
et pukis jällegi uus mees.
8.Suveõhtul laule kajas
pargis ja kultuurimajas.
Kes soovib, tantsu kaasa lööb.
Küll oli mõnus suveöö.
9.Riigieksamite tuules
oldi tõusujoones suurelt.
Hõbe- ja kuldmedaleid
mitmetele jagus neid.
10.Gümnaasium uued juhid sai,
neil ees nüüd tööpõld suur ja lai.
Pikalt oldud distantsõppel.
Millal küll see jama lõpeb?
11. Puka kooli ümber vaibus kära,
lõpuks tehtigi see ära:
nurgakivi pandi maha
vana maja seina taha.
12.Lõuna-Eesti rallit sõitis,
Tänak selle ära võitis.
Rahvas hoolsalt kandis maske,
selle peale hüüdkem: kaske!
13.Kääriku spordibaas
kaasaegsed võimalused saand.
Hüppa, jookse, tõuka kuuli,
iga spordiala ruulib.
14. Kui „Õhtu" saate külla lased,
selgub DJ Pilve tase.
Ka Veikko Täär ja Barkala
said diivanile istuma.

Foto: VALJU ALOEL

15. Linn praegu „kaitsekraave" täis
ja nagu sõjatander näib.
Leitud maa seest luid ja konte.
Äkki leitakse ka tonte?
16. Koroona teinud palju paha,
keegi teda siin ei taha.
Mõtleb, et meist jagu saab,
on teadmata ta tagamaad.
17. 2+2 sai kõigil normiks,
poes puhtaks pühid ostukorvi.
Maski hoia kindlalt ees,
ära värise koroona ees.

Soovime rahulikke pühi, õnnelikku uut aastat!

Olgu kõigile motoks selle aasta tunnuslause: „Oleme positiivsed, aga jääme negatiivseteks!"

Ükskord me võidame niikuinii!

Protokollis
päkapikk TIIA LEHISMETS

Naabermaakond kutsub puiduhuvilisi

Võrumaa Kutsehariduskeskuse puidutöötlemise ja mööblitootmise kompetentsikeskus

Puiduga tegelemine köidab paljusid, see on nii hobi kui elatusallikas.

Lõuna-Eesti on unikaalses olukorras, sest Võrumaa Kutsehariduskeskuse juurde kuulub puidutöötlemise ja mööblitootmise kompetentsikeskus Tsenter. Uksed on lahti kõigile puiduvaldkonnast huvitatuile, nii ettevõtetele kui üksikisikutele, ka naabermaakonna elanikele. Kontaktid ja koostöövõrgustik ulatub Tsentril üle Eesti ning kaugemalegi, üle riigipiiri. Kompetentsikeskuse põhitegevusteks on puitmaterjalide uurimine ja eksperimenteerimine (viimistlus), tootearendus ja -disain, tootmise juhtimine ja parendamine, koolituste korraldamine ja läbiviimine, nõustamine, puidu- ja mööblialase info kogumine, haldamine ning jagamine, arendus- ja välisprojektid ning rahvusvaheline koostöö. Väga oluline roll on kompetentsikeskusel koolitajana.

Aasta 2020 ei olnud kerge, ka Tsentri kollektiiv oli nii kevadel kui aasta lõpus kodukontoris. Sellest hoolimata oli tegus aasta, näiteks Läti, Leedu, Eesti ja Saksamaa puidusektori ettevõtjad ja õpetajad töötasid projekti raames välja uue täiendkoolitusprogrammi, mille eesmärk on tõsta puidusektoris töötavate inimeste kvalifikatsiooni. Koolitusprogramm kestab 2 aastat. Esimeste, sissejuhatavate ja juhtimiskompetentsi käsitletavate moodulitega alustati septembris 2019. 2. oktoobril said tunnistuse 17 õppurit, kes lõpetasid puiduvaldkonna esmatasandi juhtide aastase koolitusprogrammi, sügisel 2020 komplekteeriti juba uus grupp alustajaid. Ka arendati Tsentris edasi eakatele mõeldud mööblit (elektroonsed lisad voodile, automaatne öövalgustus, lugemisvalgusti, integreeritud raadio jne), juhendati õpilasfirmasid, alustati rakendusuuringutega, tehti koostööd mitmete haridusasutustega.

Tänu kaasaegsetele seadmetele on abi saanud ettevõtjad – on tellitud mööblile pinnatrükki, lasertöid, on tehtud tellimise peale lauamänge, väiksemat mööblit. Koostöös Rootsi disaineriga on teoks saanud lampide, laua ja pinkide arendus ja väikepartii tootmine. See on ainult murdosa tegevustest, rohkem infot kompetentsikeskuse kodulehel. Tsentri juhataja Mart Nilson: „Meil on olemas meeskond, inimesed, et koostöös alustava ettevõtjaga jõuda valmis tooteni. Samuti oleme valmis kaasa mõtlema selles osas, kuidas see toode turule jõuaks, kes võiks olla sihtgrupp, milliseid turustusmeetmeid kasutada, kes seda toodet tootma võiks hakata. Tehinguni peab loomulikult jõudma arendaja ise. Aga me saame kontakte vahendada, saame aidata läbirääkimisi pidada."

Tänuväärne ettevõtmine Tsentris on töö noortega. Nõustatakse õpilasfirmasid, tehakse koostööd paljude õppeasutustega. Tsenter on juba aastaid toetanud õpilasfirmasid, kelle toode on kas puidust või puitdetailidega. Aidatakse tootearenduses, jooniste tegemisel, prototüübi väljatöötamisel ja esimese partii tegemisel (mis on tasuta). Novembri lõpus Värskas toimunud õpilasfirmade laadal tunnistati parimaks Tsentriga koostööd teinud Põlva õpilasfirma Helgits, kes toodab lennukivineerist multifunktionaalseid helkurprosse. Mitmed koolid viivad kompetentsikeskuses läbi majandusõpet, sest seal saab teadmised kohe praktikasse rakendada.

Õpilasfirmadele ja noortele suunatud tegevusi kogunes mingil ajal nii palju, et tekkis vajadus koondada info eraldi veebilehele digiliblikas.ee.

TSENTER

Digiliblikas on tuleviku töökohtade programm, mida viivad läbi kompetentsikeskus ja Kagu-Eesti Puiduklaster. Tsenter kutsub tutvuma maja ja võimalustega, sest oma silm on kuningas. Ehk on just nüüd, piirangute ajajärgul, õige aeg puiduga seotud mõtted teoks teha, vaid kohtumise aeg tuleks Tsentriga kokku leppida (kontaktid kodulehel). Enamus kompetentsikeskuse masinapargist on kokku pandud põhimõttel, et ei tehta masstoodangut, vaid taseme võrra keerulisemaid asju, neid, millega igaüks ei tegele. Näiteks 5-teljeline CNC masin on väike mudel, mida kasutatakse disainimise ja prototüüpimise puhul. Veel on Tsentris 3d printer, 3d ruumiskänner, harjamismasin, laserlõikuspink, laboriseadmed jne.

Võrumaa KHK kompetentsikeskuse Tsenter projekti rahastatakse Euroopa Liidu Regionaalarengu Fondist.

LIANA ALLAS

Leidsin vahva tõdemuse Mats Soomrelt. On, mille üle mõelda... :

Kord küsiti minult:„Moodne maailm esitab meile üha suuremaid väljakutseid nii tööl, kodus kui puhkehetkel – millised on Sinu märksõnad, et eluga toime tulla?"
Ma jäin mõttesse ja vastasin:"Üksikud hundid on väljasurev liik. Koos tegemine, ühise sünergia leidmine, tasakaalu leidmine vastandlike kriteeriumite vahel, rõõmuhetkede leidmine igast olukorrast ja selle rõõmu jagamine teistega, teiste edu üle rõõmustamine. Sõbrad ja pere – koos. Töö ja hobid – koos. Üksi ja mitmekesi – koos. Vaidlejad ja vaikijad – koos. Optimistid ja skeptikud – koos … Peamine, et töö enda alla ei mataks, et sa ei viriseks, oleksid leidlik ja järjekindel ning võtaksid aega, et leida rõõmu ja rahulolu."